

07.08.23

מר משה ארבל
שר הפנים

באמצעות דוא"ל: sar@moin.gov.il

שלום רב,

הנדון: פנייה בהולה בעניין תנאי כליאתם הלקויים של מסורבי כניסה לישראל

אנו פונים אליך מתוך דאגה עמוקה לאחר שנחשפנו לעדויות ממקור ראשון ומפרסומים בתקשורת על התנאים המחפירים במתקן המסורבים המאולתר שהוקם על ידי עובדי רשות האוכלוסין וההגירה במל התעופה בן גוריון. כפי שיפורט להלן מדובר בתנאים קשים ומבזים, מהם סובלים גם ילדים רכים בשנים, ועל כן נדרשת התערבותך המיידית.

1. ביום 1.8.2023 התפרסמה באתר Ynet ועיתון ידיעות אחרונות מכתב ששלחו נציגי ועד עובדי רשות האוכלוסין וההגירה למר אמנון שמואלי, ראש אשכול נתב"ג, ובו העידו כי מסורבי כניסה לישראל מוחזקים בימים אלו במכלאה, בתנאים קשים ומבישים הפוגעים בכבודם כבני אדם.

כתבה מצורפת כנספח 1

2. מן הכתבה עולה כי לנוכח עלייה משמעותית במספר מסורבי הכניסה, מתקן יהל"ם מלא ועובדי הרשות מוצאים "פתרונות יצירתיים" לכליאתם של מסורבים הממתיינים לעריכת שימוע או טיסה לארצם. כך צוין כי במקרה הטוב מסורבים מסתובבים ימים שלמים בדיוטי פרי או משוכנים בחדרים המיועדים לעובדי הרשות עצמם. במקרה הפחות טוב מסורבים כלואים במתקן מאולתר שעל פי התמונות לא ניתן לתאר אותו במילה אחרת חוץ מכלוב, שעשוי רשת ברזל ובתוכו הוקם אוהל, לכאורה ממוזג אך לדברי עובדי הרשות, לא באופן מספק.

3. כמו כן, מעדויות שהגיעו אלינו מנשים שסורבה כניסתם ונכלאו באותו "כלוב" בהמתנה לטיסה עולה כי למסורבים הכלואים, ביניהם ילדים צעירים מאוד אין גישה חופשית לשירותים, אלא הם תלויים בליווי של עובדי הרשות, וכלל אין מקלחות. חמור מכך הוא העדר תנאים מתאימים לשינה. מהמידע שנמסר לנו אנו מבינים כי מסורבים, כולל ילדים, מוחזקים באוהל גם בשעות הלילה ישובים על כסאות פלסטיק.

4. עוד, אחת מהנשים עימן שוחחנו סיפרה כי בעת שהוחזקה במקום, ראתה כי אישה אחרת שפחדה להכנס לאותו כלוב הוכנסה אליו בכוח ובדחיפות בידי עובדי הרשות. מספר מצומצם של ילדים שהיו באותו העת ב"כלוב" חזו במראות הללו ואז סירבו להתלוות לעובדת הרשות על מנת להגיע לשירותים, מתוך פחד. נדמה שאין צורך לשוב ולהדגיש את חומרת הדברים, מובן מאליו כי אין כל הצדקה לכך שילדים רכים יוחזקו בכאלו תנאים, יהיו חשופים לאלימות וימנעו ממילוי צורך בסיסי כמו ללכת לשירותים, מתוך חשש.

5. יודגש כי התנאים בהם מוחזקים המסורבים כעת אינם רק בלתי מתקבלים על הדעת אלא חורגים מן התנאים המינימליים המעוגנים ב"נוהל הפעלת מתקן משמורת נתב"ג" (להלן: "הנוהל") המסדיר את אופן הטיפול במסורבי כניסה במתקן יהל"ם. כך למשל הנוהל אוסר על החזקת גברים ונשים יחד, מחייב את הרשות לשכן מסורבים בחדר עם אוורור סביר או חלון, גישה סבירה לשירותים גישה למיטה ומצעים נקיים וכיוצ"ב (ראו ס' 5.5 לנוהל).

6. המציאות שבה אזרחי מדינות אחרות שכניסתם לישראל סורבה, מוחזקים בתנאים קשים הגרועים בהרבה מן התנאים בבתי מעצר ובתי כלא המנוהלים על ידי שב"ס איננה סוגייה חדשה. בשנת 2020 נערכה פניה מטעם האגודה לזכויות האזרח והמוקד לפליטים ומהגרים למשרד לביטחון פנים ומשרד הפנים במסגרתה התרענו לגבי פגיעה קשה בזכויות מסורבים הנובעת מהיעדר שקיפות וביקורת חיצונית במתקן יהל"ם בו הם כלואים בשגרה.

פניה מיום 21.12.2020 ומענה מצורפים כנספח 2

7. במסגרת אותה הפניה הצבענו על כך שתנאי המעצר המינימליים הקבועים בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), התשנ"ו-1996 שמעגן את זכויותיהם של עצורים ומעוכבים בישראל, על פי כל חוק, אינם מתקיימים במתקן יהל"ם. בנוסף, במסגרת הפניה הצבענו על הקשר המובהק בין העובדה שמתקן יהלום אינו מושא לביקורת שגרתית על ידי מבקרים רשמיים, כפי שנדרש לגבי מתקני כליאה המנוהלים על ידי שירות בתי הסוהר, לאותם תנאים לקויים. לצערנו בקשתנו כי האחריות על תפעול המתקן תועבר לידי שירות בתי הסוהר נדחתה, אולם ההידרדרות הקשה בתנאים בהם מוחזקים בפועל מסורבים, כמתואר לעיל, שבה ומדגישה את החשיבות של קיום ביקורת חיצונית על ידי גורם בלתי תלוי על תנאי הכליאה בנתב"ג.

8. נראה כי העובדה שעובדי הרשות, אשר לא יכלו לשאת עוד את הדה הומניזציה של בני אדם שכל חטאם הוא שסורבה כניסתם לישראל, מצאו לנכון לפנות לתקשורת בנושא ולא הסתפקו בפניה לבכירים מהם ברשות האוכלוסין, מעידה יותר מכל על הצורך הבהול בהידוק הביקורת החיצונית על הנעשה בנתב"ג.

9. עוד עולה חשש כבד כי יחס זה, לו זוכות נשים וילדים אשר נמלטים ממלחמה עקובה מדם בארצם, נועד להפעיל לחץ פסול עליהם לוותר על ההגנה לה הם זכאים בהתאם לדין הבינלאומי ולהכרזת מדינת ישראל ביחס לפליטי המלחמה מאוקראינה. חשש זה מצטרף למידע הקיים בידינו בדבר האופן בו מתנהלים תחקורים של אותם אנשים ומתקבלות החלטות על סירוב כניסה ללא כל בסיס.

10. לאור האמור לעיל, ובפרט לנוכח העדויות הקשות העולות מדבריהם של עובדי רשות האוכלוסין ועדויותיהם של מי שנכלאו במתקן המאולתר ושוחחו עימנו ישירות, נבקש את התערבותך המיידית וסגירת ה"כלוב" בנתב"ג. ככל ונדרשים פתרונות ביניים, הרי

11. שכפי שנמצאו מקומות מתאימים לשהותם של נכנסים לישראל שנדרשו בבידוד בשל מגפת הקורונה, יש לפעול על מנת למצוא חלופות מכבדות גם כעת.

12. כנבחר ציבור הידוע בדאגתו לזכויותיהם של עצורים ואסירים, אנו שבים ומבקשים את התערבותך המיידית בסגירת המתקן המאולתר בנתב"ג, ככל שטרם נסגר, וקידום מנגנון ביקורת שגרתית, חיצונית ובלתי תלויה, על מתקן יהלוי"ם.

בכבוד רב,

נמרוד אביגאל, עו"ד
היא"ס ישראל

נטע מישל, עו"ד

המוקד לפליטים ומהגרים

neta@hotline.org.il

העתק: מר אייל סיסו, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה, באמצעות דוא"ל EyalSi@piba.gov.il

"בחום קופח, במתחם שנראה כמו כלוב": המציאות המשפילה של מסורבי הכניסה בנתב"ג

במזג אוויר קשה, בצפיפות ובמשך שעות וימים ארוכים: חברי ועד עובדי רשות האוכלוסין וההגירה תיארו במכתב חריף את תת-התנאים שחווים מסורבי הכניסה לישראל בנתב"ג. המוקד לפליטים ומהגרים: "מתקן המסורבים אינו ראוי למעצר של אף אדם". רשות האוכלוסין: "נעשים מאמצים להקל על השהות במקום"

146 תגובות

הדר גיל-עד | עודכן: 01.08.23 | 06:36

תגיות הגירה נתב"ג

האזינו לכתבה 5 דקות

2 צפייה בגלריה

"מתחם שנראה כמו כלוב". מסורבי כניסה יושבים מחוץ לאוהל שהוקם עבורם

"ביקורת גבולות במדינת ישראל בשנת 2023 מחזיקה אנשים במכלאה, בתת-תנאים אנושיים לשרוד את תנאי מזג האוויר": כך נכתב במכתב מקומם שכתבו ועד העובדים המקומי של רשות האוכלוסין וההגירה של מעבר נתב"ג, ובו תיארו את תנאי מסורבי הכניסה לישראל. "זוהי זילות בכבוד האדם וחירותו, זילות בתפקיד עובדי רשות האוכלוסין וההגירה".

לטענת עובדי רשות האוכלוסין וההגירה קיים גידול בכמות מסורבי הכניסה לנתב"ג. "חוסר היכולת של ההנהלה למצוא פתרונות ראויים ומקצועיים בא לידי ביטוי בפתרונות יצירתיים, בין אם מדובר בשהיית מסורבים בדיוטי פרי במשך ימים

שלמים, בין אם מדובר בשהייתם בחדרי המנוחה של העובדים, וכעת הוקם אוהל החשוף לכל. פתרונות אלו הם פתרונות אשר אין להם אח ורע בכל העולם", נכתב.

זוהי לא הפעם הראשונה שבה מתפרסמת ביקורת על התנאים בהם מחזיקים מסורבי כניסה ומגורשים בנתב"ג, אולם זה נדיר שהביקורת מגיעה מהעובדים עצמם, אלו שחשופים בכל יום לתנאיהם של המבקשים להיכנס לישראל, ומסורבים. "זה לא ראוי, אנחנו כבני אדם לא יכולים לראות יחס כזה", שיתף עובד ברשות, "לאף בן אדם לא מגיע לשבת בתנאים כאלה. מתקן המסורבים מפוצץ, יש שם רק 50 מיטות ואין איפה לאכלס את כל המסורבים. האוהל היה אמור להיות פיתרון, הם טוענים שהוא ממוזג, אבל כל כך חם בחוץ שזה לא אפקטיבי אז הם יושבים בחוץ, בתוך מתחם שנראה כמו כלוב".

"אני עובד ברשות 15 שנה, ומתקופת הקורונה מעבר הגבולות בנתב"ג בהידרדרות", הוסיף, "בגלל השכר אנשים לא רוצים להגיע לפה. מעוכבים ממתנים 12 שעות לתשאל בגלל שאין לנו כוח אדם, ולא מוצאים פתרונות איך לייצר להם פינת המתנה יותר ידידותית. את המסורבים לפעמים מאכלסים בחדרי המנוחה שלנו או במועדון, ויש מצבים שהם פשוט מסתובבים בדיוטי פרי יומיים-שלושה, ולפעמים גם שבוע. זה הכל תלוי בטיסה".

מסורבי הכניסה לישראל

Promoted Links by Taboola

מידע נוסף

המשקיעים עשו 14.69% תשואה בשנה - בלאקרוק לא עוצרת לשניה

מהוון להון - הלוואה כנגד נכס

היפנים כבר מזמן לא משתמשים בסקוצ'ברייט (זה למה)

consumerlifestylereviews.com

הדוגמנית אוריאן יצחקי: "האיטלקים אוהבים אותי כי אני משוגעת והם פסיכים"

אופנה

המוקד לפליטים ומהגרים והאגודה לזכויות האזרח כבר התריעו בעבר על התנאים איתם מתמודדים מגורשים מישראל בנתב"ג. במכתב שהעבירו למשרד הפנים לפני כשנתיים טענו כי רשות האוכלוסין וההגירה אינה הגוף המתאים לעסוק בכליאת בני אדם ובשמירה על מוחזקים, שעובדיה אינם בעלי המקצועיות הדרושה או האמצעים המתאימים, ושמנהלי המתקן אינם חשופים לביקורת אמיתית שיש בה כדי להבטיח את השמירה על זכויות הכלואים.

בהקשר זה טענו עובדי הרשות במכתבם, כי עובדי ביקורת הגבולות לא עברו כל הדרכה בנוגע לסמכויותיהם מאז 2011, כמו גם הדרכת ליווי מסורבים. בנוסף, אין ברשותם ציוד הולם להתמודד עם מצבי חירום, או לחצני מצוקה בדלפקים או

במוקד לפליטים ומהגרים הגיבו לדברים: "מרגש לראות אמירה ערכית וברורה כזאת מטעם ועד עובדי רשות האוכלוסין. אנו מתריעים שנים ארוכות כנגד התנאים המבישים במתקן המסורבים יהל"ם בנתב"ג, שאינו ראוי למעצר של אף אדם, והנה מסתבר שהם יכולים להידרדר עוד יותר: מתאים צפופים ותנאים ירודים במתקן יהל"ם - הגענו לכלוב ברזל תחת השמש הקופחת, בלי שירותים ובלי גישה לחפצים האישיים. לא ייתכן שמדינת ישראל תחזיק במכלאה במשך שעות ארוכות עצורים שלא ביצעו שום עבירה ואינם חשודים בדבר".

 מרשות האוכלוסין וההגירה נמסר בתגובה: "חשיבות כבוד האדם היא ברורה מאליה ועל כך מקפידים בקרי הגבול ועונ הכשרות מקצועיות בנושא. בשעות בהן ישנן טיסות רבות שנחתו באותה עת ייתכנו עומסים, אך לא ניתן לקבוע כי בכל רגע נתון ישנו עומס בעמדת התשאולים.

"במקביל, נעשים מאמצים להקל על השהות במקום, וכאשר מסורב כניסה צפוי לעלות על טיסה בשעות הקרובות, אכן ההעדפה היא להשאירו בטרמינל המרווח, מאשר להסיעו למתקן המסורבים".

פורסם לראשונה: 01.08.23, 00:00

21.12.2020

2

לכבוד

מר אריה דרעי

מר אמיר אוחנה

שר הפנים

השר לבטחון הפנים

בדוא"ל: sar@moin.gov.il

בדוא"ל: sar@mops.gov.il

שלום רב,

הנדון: העברת מתקן המשמורת יהלוי"ם שבנתב"ג לאחריות שירות בתי הסוהר

בשם הארגונים "המוקד לפליטים ולמהגרים" ו"האגודה לזכויות האזרח", אני מתכבדת לפנות אליכם בבקשה להעברת מתקן המשמורת יהלוי"ם (להלן "מתקן יהלוי"ם" או "המתקן") שבנתב"ג, אשר נמצא כיום תחת אחריות רשות האוכלוסין וההגירה, לאחריות ארגון הכליאה הלאומי, שירות בתי הסוהר. במתקן יהלוי"ם מוחזקים במשמורת אנשים שסורבה כניסתם לישראל ואלו המורחקים מישראל עד להרחקתם הסופית מהמדינה. מדובר במתקן כליאה לכל דבר ועניין, ואף על פי כן, אינו תחת אחריות ופיקוח שבי"ס ואינו עומד בסטנדרטים המינימאליים שנקבעו בדין ובפסיקה למתקני כליאה. אשר על כן, לא פלא כי זכויות יסוד של המוחזקים במתקן מופרות באופן תדיר. עובדי המתקן הינם עובדי רשות האוכלוסין וההגירה שאינם עוברים הכשרה כשל סוהרי שבי"ס; אין מערך ביקורות חיצוניות סדורות בשטח המתקן; המוחזקים במתקן אינם יודעים את זכויותיהם; כוח האדם במתקן אינו מספק; והמתקן עצמו אינו עומד בסטנדרטים הקבועים בדין למתקן החזקה וכליאה. לאור תמונה מצטברת זו, הגיעה העת – קרוב ל-20 שנה לאחר תחילת הפעלת המתקן, וכעשור מאז העברתו לניהול רשות האוכלוסין וההגירה – להעברת ניהולו לידי שבי"ס, רשות הכליאה הלאומית, וזאת בהמשך למהלכים דומים אשר נעשו בשנים האחרונות בהקשרים אחרים (ביניהם העברת מתקני מעצר וכליאה מניהול המשטרה והצבא לניהול שבי"ס). להלן בפירוט:

רקע – הסמכות החוקית ונתונים בדבר החזקת כלואים במתקן יהלוי"ם

1. מתקן הכליאה יהלוי"ם (יחידת הטסה, ליווי ומשמורת), הוא מתקן משמורת המופעל על ידי רשות האוכלוסין וההגירה, ונמצא בשטח נמל התעופה בן גוריון. משנת 2003 מאוכלס המתקן במסורבי כניסה לישראל ובאנשים אשר לגביהם הוחלט כי יורחקו מהמדינה.¹ המתקן הועבר לאחריות רשות האוכלוסין וההגירה בחודש יולי 2009, כאשר עד לאותה העת, הופעל המתקן על ידי משטרת ישראל.²

¹ תגובתו של מר אחסאן נסרלאדין, הממונה על המתקן, מיום 8.12.2018. (מצ"ב נספח 1)
² תשובתו של מר יוסי אדלשטיין, ראש מנהל אכיפה וזרים מיום 7.4.2014, בהמשך לפנייתו של עו"ד נמרוד אביגאל (מצ"ב נספח 2)

2. על פי מענה לבקשת חופש מידע משנת 2019, בתקופה שבין תחילת 2018 לסוף מרץ 2019, שהו במתקן יהלויים 11,465 בני אדם. בין הכלואים במתקן בתקופה זו, היו 4,969 נשים ו-370 ילדים.³ מספרים אלו מלמדים כי לא מדובר בהחזקת אנשים במתקן מפעם לפעם, אלא **כי המתקן פעיל ברוב ימות השנה, ומאוכלס כמעט תמיד.**

3. הוראות הדין אשר מכוחן מופעל המתקן מפורטות ב"נוהל הפעלת מתקן המשמורת בנתב"ג", מספר 10.7.0002, של רשות האוכלוסין וההגירה (להלן "הנוהל"). נוהל זה קובע בסעיף 1 כי "ייעודו של המתקן לשמש כמקום להחזקת מסורבי כניסה, כאמור בהוראות סעיפים 9 ו-10(ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, ומקום משמורת למורחקים כאמור בסעיפים 13 ו-13ב לחוק זה, ובצו הכניסה לישראל (מקום משמורת מיוחד), תשס"ז-2007, זאת תוך שמירה וטיפול מתאימים בתנאים נאותים, וזאת על פי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996, ועד להרחקתם ממדינת ישראל או מועד שחרורם בהתאם להוראות הנוהל."

4. נוהל הפעלת מתקן יהלויים קובע את סמכויות עובדי המתקן, וכן הוראות באשר לזכויות הכלואים ולתנאי מחייתם בזמן שהותם במתקן. הנוהל אף מקנה סמכויות רחבות לעובדי המתקן, ביניהן סמכות שימוש בכוח פיזי כנגד השוהים במתקן, ואף הסמכות לאזוק ולכבול את השוהים במתקן.

5. הוראות הנוהל מפרטות מהן תקופות ההחזקה במתקן לסוגי הכלואים השונים. הנוהל קובע כי מורחק לא יוחזק במתקן מעל 30 ימים, אלא בנסיבות מיוחדות וחריגות ובאישור מנהל היחידה, וכי עניינם של מסורבים, המוחזקים במתקן מכוח סעיף 10 לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, יובא בפני אחראי משמרת (ביקורת גבולות) לצורך בחינת המשך החזקתם בחלוף 14 ימים להחזקתם, ובכל 14 ימים לאחר מכן, עד להרחקתם הסופית מישראל. יצוין, כי המסורבים אינם מובאים לביקורת שיפוטית של בית הדין לביקורת משמורת, אלא עניינם נבחן בביקורת פנימית של רשות האוכלוסין וההגירה בלבד (וראו לעניין זה בר"מ 8192/18 **מדינת ישראל נ' Ediridinhage Lesli Pol Silve ואח' (פורסם בנבו 2.12.2018)**, ודנ"מ 8857/18 **Ediridinhage Lesli Pol Silve ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 31.12.19)**). בדיון שהתקיים ביום 26.11.2018 בבר"מ 8192/18, ציינו באי כוח המדינה כי ישנה כוונה לתקן את נוהל המסורבים כך שעניינם ייבחן על ידי גורם מנהלי מדי 7 ימים, לאחר הבחינה הראשונית (סעיף 17 לפסק הדין), ואולם עד ליום זה לא שונה הנוהל בהתאם. גם המלצת בית המשפט העליון בערעור ובהכרעה בבקשה לדיון נוסף לקבוע חובת יידוע מפורשת בנוהל בדבר זכותם של המוחזקים במתקן המסורבים לפנות לבית הדין לעררים על פי החוק (סעיף 28 לפסק הדין) לא עוגנה בנוהל.

הפרת הדין והפרת זכויות המוחזקים במתקן יהלויים

6. מזה 22 שנים, פועל צוות המוקד לפליטים ולמהגרים במתקני הכליאה בהם כלואים מהגרים ומבקשי מקלט, פוגש את המוחזקים במשמורת ומייצג אותם במסגרת ההליכים בפני בית הדין לביקורת משמורת. מאז שנת 2015, מפרסם המוקד מדי שנה דוח שנתי באשר לכליאת מהגרים ומבקשי מקלט בישראל. במסגרת פעולות זו, נאסף על ידי המוקד לפליטים ולמהגרים במשך שנים

³ דו"ח מעקב שנתי לשנת 2019 של המוקד לפליטים ולמהגרים בנושא "כליאת מהגרים ומבקשי מקלט בישראל" (15.11.20) (עמ' 16): <https://hotline.org.il/wp-content/uploads/2020/11/%D7%93%D7%95%D7%97-%D7%90%D7%95%D7%A7%D7%98%D7%95%D7%91%D7%A8-2019-%D7%9E%D7%9B%D7%94-%D7%A9%D7%A0%D7%99%D7%AA.pdf>

מידע ועל עדויות באשר למתקן יהלוי"ם. המידע שנאסף – הכולל עדויות של אלו שהיו כלואים במתקן וכן מידע שנתקבל מתשובות לבקשות חופש מידע במהלך השנים האחרונות – מלמד על כך שניהול המתקן על ידי רשות האוכלוסין וההגירה מוביל לפגיעה קשה בזכויות הכלואים ולהפרת החובות בדיון. מן הנתונים המצטברים עולה תמונה קשה באשר לתנאי הכליאה במתקן, הפרת הזכות להיוועץ בעורכי דין, העדר ביקורות ראויות ותדירות של גורמים חיצוניים, וקשיים בתיקון הליקויים המדווחים בדוחות הביקורת המעטים שבוצעו.⁴ המידע מלמד כי הוראות נוהל ההפעלה של המתקן אינן תואמות באופן מלא את הקבוע בחוק המעצרים ובתקנות שהותקנו מכוחו, וכן נבדלות מהוראות הקבועות בפקודות נציבות שירות בתי הסוהר לעניין החזקת כלואים וזכויותיהם. כמו כן, הוראות אשר קבועות בנוהל אינן מיושמות כראוי, אם בשל חוסר אמצעים, חוסר ניסיון מקצועי בתחומי הכליאה של העובדים מטעם רשות האוכלוסין וההגירה, או מתוך חוסר הפנמה שאכן המדובר הוא בכלואים לכל דבר ועניין, אשר זכותם הבסיסית לחירות מופרת, ואשר יש לפעול למזעור הפגיעה בהם בזמן כליאתם.

7. להלן יפורטו כשלים אלו, אשר חלקם נובעים במישרין מזהותו של הגורם המפעיל את המתקן, גורם שכאמור אינו אוהז במומחיות בהחזקת כלואים, ואינו כפוף לדרישות הדין החלות על שירות בתי הסוהר.

8. העדר ביקורות חיצוניות על החזקת הכלואים במתקן וכשלים הנוגעים לביקורות הפנימיות: על פי סעיפים 71-72 לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), תשל"ב-1971, ולפי הנחיית היועמ"ש מספר 4.2101, מתקיימות כדבר שבשגרה ביקורות רשמיות של גורמי חוץ שונים במתקני הכליאה המנוהלים על ידי שב"ס. הנושא מוסדר גם בפקודת נציבות שב"ס מספר 03.04.00⁵ כמו כן, מאז שנת 1999, עורכת הסניגוריה הציבורית ביקורות שנתיות בכל בתי המעצר והכליאה בישראל. ביקורות אלו נערכות באופן תדיר, ודוחות הביקורות שמפרסמת הסניגוריה הציבורית מקיפים ומפורטים. ביקורות מקיפות אלו תרמו והובילו לשינויים מרחיקי לכת בהגנה על זכויות הכלואים במקרים רבים.⁶

9. בדומה לכך, כבר בשנת 2012 התריע מבקר המדינה לעניין מתקן המשמורת ביהלוי"ם, והציע כי ייערכו ביקורות סדורות במקום מטעם היועץ המשפטי לממשלה. "לדעת משרד מבקר המדינה, על היועץ המשפטי לממשלה לשקול למנות נציג מטעמו לבחינת תנאי המשמורת ויחס לעצירים במתקן יהלוי"ם וכן לבחון את האפשרות להסדיר זאת בדיון".⁷

10. ואולם, במתקן יהלוי"ם נערכו עד היום ביקורות מעטות ובלתי מספקות. כך, במענה לבקשת חופש מידע מיום 22.7.20, נכתב כי בשנים 2017, 2019 ו-2020 לא נערכו כלל ביקורות במתקן. בשל אי

⁴ לעניין זה ראו דו"ח מעקב שנתי לשנת 2018 של המוקד לפליטים ולמהגרים בנושא "כליאת מהגרים ומבקשי מקלט בישראל" (2019) בכתובת: <https://hotline.org.il/wp-content/uploads/2019/04/HRM-Prison-Report-2018-Heb-Web-FINAL-2.pdf>, וכן דו"ח של המוקד לפליטים ולמהגרים בנושא "20 שנות כליאת מהגרים ומבקשי מקלט בישראל" (2018) בכתובת: <https://hotline.org.il/wp-content/uploads/2019/12/HRM-20-Years-Detention-HEB-Web-1.pdf>

⁵ וראו לעניין זה גם הוראת השעה לעניין כניסת מבקרים רשמיים וגורמים אחרים לבתי סוהר בתקופת הקורונה, המלמדת על החשיבות העליונה שבקיום ביקורים רשמיים גם בתקופת משבר בריאותי חסר-תקדים. ראו הוראת שעה – כניסת מבקרים רשמיים, עורכי דין ונציגי צלב אדום למקומות מעצר או בתי סוהר בתקופת הקורונה (14.6.2020).

⁶ ראו דוחות תנאי מעצר, מאסר וכליאה, באתר הסניגוריה הציבורית:

<https://www.justice.gov.il/Units/SanegoriaZiborit/DohotRishmi/Pages/DohotRishmi.aspx>

⁷ דוח שנתי 63 לשנת 2012 ולחשבונות שנת הכספים 2011, משרד מבקר המדינה (פורסם ביום 8.5.2013). פרק חמישי.

הסדרת הנושא בדין, בדומה לביקורות במתקני שב"ס, העניין נתון כולו לשיקול דעתו של משרד הפנים. במענה לבקשת חופש מידע מיום 10.5.2016 לעניין הביקורת בשנה זו, נכתב כי "המבקרת מוסיפה לבקר במתקן, התדירות נקבעת על ידה". בנוסף, מן הדוחות שהועברו לידינו עולה כי אף שהמבקרים התריעו על ליקויים חמורים, זמן רב חלף עד לתיקון הליקויים וחלקם אף לא תוקנו עד ליום זה.

העתק מענה לבקשת חופש מידע מיום 10.5.2016 מצ"ב ומסומן 3

העתק מענה לבקשת חופש מידע מיום 22.7.2020 מצ"ב ומסומן 4

11. תנאי המחיייה של המוחזקים במתקן: כקבוע בנוהל, מתקן יהלוי"ם כפוף לסטנדרטים הנוגעים למעצרים, הקבועים בתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), תשנ"ז-1997 (להלן "התקנות"), ואולם, כעולה מדוחות הביקורת שהועברו לידי המוקד, במתקן קיימות הפרות רווחות של דרישות הדין, כפי שיפורט להלן:

12. תאי המגורים: סעיף 3 לתקנות קובע כי בכל תא יהיה חלון שיאפשר אוורור מבחוץ, בתא יהיו שירותים וכיור, ובין חלק המגורים של התא לבין השירותים תהיה הפרדה. על פי תקנה זו, החזקת אדם בתא ללא שירותים וכיור תהיה רק לצורך הקבוע בתקנה 7 - על מנת למנוע פגיעה או העלמה של ראייה שיש חשד שעצור נושא אותה על גופו (וזאת גם באישור בכתב על ידי הממונה על החקירה). בסעיף 5.4.2 לנוהל נקבע כי בחדר או בצמוד לו יהיו מקלחת שירותים וכיור, וכן צריכה להיות הפרדה. ואולם סעיף 3.4.5 לנוהל קובע כי במקרה בו יוחזקו מוחזקים בחדר ללא שירותים ומקלחת, תתאפשר להם גישה סבירה לחדר השירותים. השוואה זו מלמדת כי תנאי המחיייה של המוחזקים במתקן יהלוי"ם נחותים מהתנאים המינימאליים שיש להבטיח לעצורים. המוחזקים במתקן יהלוי"ם אינם כלואים בשל חשד לביצוע מעשה פלילי, ואולם הוראות הנוהל מאפשרות פגיעה בזכויותיהם הבסיסיות בקלות יתרה, במידה שאין "פתרון אחר" במתקן. על פי מענה לבקשת חופש מידע מיום 2.6.2019 מהחדרים במתקן הם ללא תא שירותים בחדר. בחדרים אלו יש 4 ו-8 מיטות. חדרים אלו מאוכלסים כדבר שבשגרה, אף על פי הוראות הנוהל ובניגוד לתקנות.

העתק מענה לבקשת חופש מידע מיום 2.6.2019 מצ"ב ומסומן 5

13. הצפיפות בתאי הכליאה: מתוך אותו המענה לבקשת חופש מידע (נספח 5 לעיל), במתקן יש 9 חדרים, בהם 52 מיטות. גודל החדרים נע בין 9.98 מ' לחדר שבו ארבע מיטות ללא שירותים ומקלחת, ועד ל-25.52 מ' לחדר שבו 9 מיטות כולל שירותים ומקלחת. תאים אלו אינם עומדים בסטנדרטים שנקבעו בדין ובפסיקה לעניין שטח המחיייה המינימאלי לאסיר.⁸ פנייתנו בעניין זה מיום 8.7.2019, לא נענתה.

העתק פנייה מיום 8.7.2019 מצ"ב ומסומן 6

14. תחזוקת התאים: על פי תקנה 4(א) לתקנות סדר הדין הפלילי, תא יסוייד בהתאם לצורך ולפחות פעמיים בשנה. הוראות נוהל מתקן יהלוי"ם אינן קובעות דבר זה באופן ברור, אם כי קובעות כי מוחזק יוחזק במתקן בתנאים הולמים. בדוח הביקורת האחרון שנערכה – בשנת 2018, כותב המבקר: "חשוב מאד לדאוג לכך שיהיה איש החזקה למבנה שיתקן את הליקויים לפחות אחת לשבועיים. התקרות השבורות, צביעת החדרים, תאורה, מזגנים ויעבור על הליקויים הבטיחותיים

⁸ בג"ץ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח ואח' נגד השר לבטחון פנים ואח' (פורסם בנוב 13.6.2019)

במתקן".⁹ במענה לבקשת חופש מידע מיום 11.5.2020 נאמר כי הרשות נמצאת בתהליכי מכרז החזקה עבור המתקן בימים אלו. לא ניתן לדעת אם הליקויים עליהם התריע המבקר בשנת 2018 תוקנו, והאם עד כה הגיע איש החזקה באופן תדיר לטיפול בליקויים.

העתק מענה לבקשת חופש מידע מיום 11.5.2020 מצ"ב ומסומן 7

15. היגיינה ותברואה: תקנה 6(א) קובעת כי "לעצור יסופקו לשימושו האישי במקום המעצר, מיטה, מזון ושמיות נקיות." ס"ק ב קובע כי "שמיות העצורים יכובסו או יוחלפו בתדירות שתבטיח את ניקיון. בדוח הביקורת האחרון משנת 2018, כותב המבקר כך: "בביקורי האחרון היה ניתן לראות כי הרבה מהשוהים לא קיבלו סדינים ולכן נאלצים להשתמש במספר שמיות, או בכלל לא. בבדיקה שערכתי נאמר לי כי הם אזלו." כלואים אותם ראינו נציגי המוקד העידו כי לאחר שביקשו סדינים נקיים ומוצרי היגיינה, קיבלו את מבוקשם, ואולם, משום שלא התקיימה ביקורת במקום מאז שנת 2018, לא ניתן לדעת האם נעשה שינוי רוחבי, והאם כל הכלואים במקום מקבלים סדינים נקיים.

16. ציד אישי: במענה לבקשת חופש מידע מיום 26.3.2019 נמסר כי עם קליטתם במתקן, המוחזקים מקבלים חבילת מוחזק הכוללת חליפת טרנינג מלאה, גופיות, גרביים, לבנים, משחת שיניים ומבקשת שיניים, מגבת סבון ושמפו. כמו כן, נמסר כי כל מוחזק שנקלט במתקן מקבל סט מצעים/סדינים חד פעמיים. בפועל, חלק מהכלואים במקום העידו שלא קיבלו "חבילת מוחזק" אם לא ביקשו אותה, והנגשת הזכות לקבלת חבילה זו לא הובהרה דיה.¹⁰

העתק מענה לבקשת חופש מידע מיום 26.3.2019 מצ"ב ומסומן 8

17. מזון: תקנה 8(א) קובעת כי עצור זכאי לקבל שלוש ארוחות ביום לפחות, בשעות סדירות; הארוחות תהיינה מורכבות ממזון בכמות ובהרכב הנדרשים לשם שמירה על בריאות העצור. אף כי במענה לבקשת חופש מידע מיום 26.3.2019,¹¹ מפורטות הארוחות הניתנות למוחזקים במקום, דוח ביקורת משנת 2016 העלה תהיות באשר לאיכות המזון המוגש. המבקרת כותבת כי בנוסף למנות חמות שמתקבלות למתקן ומוגשות למוחזקים, ישנן גם מנות קפואות, אשר משמשות במקרים בהם אין מספיק מנות חמות שהועברו במהלך השבוע, וביתר שאת במהלך שבתות וחגים. במתקן קיים מיקרוגל אחד בלבד שנועד לחימום, ותנור אפייה. משום שהחימום אורך זמן מסוים, הפקחים משתמשים בתנור האפייה לחימום מנות נוספות, דבר המוביל לכך שהפלסטיק שעוטף את המנה נמס. על פי המבקרת, היא התריעה בנדון בעבר, ונאמר לה שאין בעיה בנושא זה מאחר והחומר עומד בחום של התנור – אולם לפיה, מתברר שאין הדבר כך, ולכן המליצה לקנות מכשיר מיקרוגל נוסף.

דוח הביקורת של עו"ד מרים רוזנטל מיום 3.5.2016 מצ"ב ומסומן 9

במענה לבקשת חופש מידע מיום 11.5.2020,¹² נכתב לעניין הגשת האוכל וחימומו, כי החמגשיות מסופקות על ידי חברה, מגיעות מחוממות ומוכנות להגשה. נוסף להן קיימות מנות קפואות כרזרבה למקרים בהם יקלטו מוחזקים חדשים שלא על פי תכנון. חימום מנות אלה מתבצע על פי אישור

⁹ נספח 4 לעיל.

¹⁰ ה"ש 3 לעיל, עמ' 16.

¹¹ נספח 8 לעיל.

¹² נספח 7 לעיל.

מכון התקנים. פעם נוספת נציין, כי משום שלא נערכו ביקורות במתקן מאז שנת 2018, לא ניתן לדעת האם באמת כך הדבר, וכי לא מוגשות מנות בלתי אכילות למוחזקים במקום. בניגוד לשב"ס המחוייב לספק מזון לפי תפריטים קבועים ומפוקחים, במתקן יהל"ם אין מחוייבות כזאת ואין פיקוח.

18. החזקת חפצים אישיים: על פי האמור בתקנה 5, לעצורים הזכות להחזיק בתאיהם חפצים אישיים מסוגים שונים, המפורטים בתוספת לתקנות. אף פקודת נציבות שירות בתי הסוהר שכותרתה "מוחזקים המיועדים להרחקה בהתאם להוראות חוק הכניסה לישראל" (שמספרה 03.03.00 מיום 05.1.2005) קובעת בסעיף 10, כי המוחזקים ילבשו בגדיהם הפרטיים ויורשו לקבל פרטי לבוש וציוד המותר בהחזקה ממבקריהם. כך גם על פי סעיף 5.5.5 לנוהל הקובע כי מוחזק זכאי להחזקת חפצים אישיים, בהתאם לאישור מנהל מתקן המשמורת ובכפוף לבידוק הבטחוני אשר עבר ציודו האישי. ואולם, ככל הידוע לנו, בחזריהם של הכלואים במתקן יהל"ם אין ארונות וחפציהם האישיים מוחזקים בחדר כבודה סגור ומצולם.¹³

19. שירותים רפואיים וסוציאליים: ממענה שהתקבל לבקשת חופש מידע בשנת 2019 עולה כי לשוהים במתקן מסופקים שירותי רפואה על ידי חברה חיצונית, ורופא מגיע לבידוק על פי קריאה וככל שיש צורך. במתקן אין עובדים סוציאליים. בעבר ניתנו שירותים אלו באמצעות פקידת סעד לוד על פי קריאה וכיום מחכים להסדרת הנושא מול חברה חיצונית.¹⁴ בשנת 2020 נאמר כי גויס עובד סוציאלי חדש.¹⁵ מכך עולה כי השירותים הרפואיים והסוציאליים ניתנים באופן בלתי רציף ובלתי מספק, וכי לא קיימת הסדרה מפורטת ומחייבת שתבטיח את נגישותם של העצורים במתקן לשירותים רפואיים וסוציאליים. נזכיר בהקשר זה מן הנתונים עולה כי במתקן מוחזקים ילדים ונשים כעניין שבשגרה.

20. ביקור והתייעצות עם עורך דין: פקודת נציבות שירות בתי הסוהר בדבר "מתן שירות מקצועי לעצורים ואסירים" (מספר 04.34.00, עדכון אחרון ביום 26.7.17) קובעת בסעיף 5 כי: ככלל, פגישה של עו"ד עם עצור במקום מעצר תתקיים בימים א-ה, בין השעות 08:00-16:45 ובימי ו בין השעות 08:00-12:00. בהמשך, קבועה חובת תיאום מראש לביקור עורך דין, ואולם במקרים בהם הגיע עורך דין למתקן הכליאה ללא תיאום מראש, תתאפשר כניסתו בכפוף לזמינות חדרי המפגש ולסדרי ניהול מתקן הכליאה והביטחון המתחייבים לעניין. לעומת זאת, נוהל הפעלת מתקן יהל"ם קובע שעות ביקור עו"ד במתקן באופן מצומצם ביותר אשר מוגבל לימים א-ה בשעות 09:00-15:00, זאת למרות שמדובר במתקן המשמש להחזקת מסורבי כניסה לישראל, המגיעים לישראל או מורחקים ממנה בכל שעות היממה, השוהים בו ללא ביקורת שיפוטית, ואשר לעיתים מגורשים מישראל ללא שהספיקו לקבל ייצוג משפטי. עוד קובע הנוהל חובת תיאום של עורך הדין מול עובד המתקן לפני ההגעה.

על פי פקודת הנציבות, פגישה בין כלוא לעורך הדין תתקיים בחדר מתאים, נקי ומסודר שנקבע למטרה זו, וכי בפגישה בין כלוא לעורך הדין שיש לה קשר ענייני לשירות המקצועי שנותן עורך הדין, יהיו נוכחים רק האסיר ועורך דינו. הפקודה קובעת כי על מנת לאפשר פיקוח, ניתן להציב סוהר

¹³ ה"ש 3 לעיל.

¹⁴ נספח 8 לעיל.

¹⁵ נספח 4 לעיל.

בטווח ראייה של האסיר ועורך דינו במרחק שיאפשר גישה מיידית אל הכלוא בעת הצורך. לכאורה, גם נוהל הפעלת מתקן יהלויים קובע בסעיף 11.1.9 כי ביקור עו"ד יתבצע ביחידות בחדר נפרד ובתנאים המבטיחים את סודיות הפגישה, אך באופן המאפשר פיקוח על המוחזק ותנועותיו. ואולם, במקרה שאירע בשנת 2018, בו נאלצה עו"ד מהמוקד לפליטים ולמהגרים להגיע למתקן באופן בהול וללא תיאום, היא נדרשה להמתין זמן רב עד לאישור כניסתה למתקן. בנוסף, בכל הזמן ששהתה במתקן ונפגשה עם לקוחותיה (במקרה זה היו אלו 13 לקוחות), זירזו אותה עובדי המתקן והפעילו עליה לחץ בלתי פוסק לסיים את הפגישה. עורכת הדין אף לא נכנסה למבנה המתקן ונפגשה עם לקוחותיה בחצר המתקן, כאשר עובדי המתקן מוציאים את המוחזקים בקבוצות, למפגש עימה. עוד עולה מעדויות שנאספו בידי המוקד כי אין במתקן חדר ייעודי לפגישת מוחזקים עם עורכי דינם. פגישות עורכי הדין עם לקוחותיהם מתבצעות במטבח של הצוות, או באחד משני חדרי הסמוכים לו, ונערכות לעיתים בדלת פתוחה כאשר עובדי המתקן נכנסים ויוצאים במהלך. כן עולה כי רק הכלואים אשר עומדים על שלהם מצליחים לממש את זכותם לערוך שיחת טלפון על מנת להודיע על מעצרים.¹⁶

21. מניעת גישה למערכת המקלט: על פי האמנה בדבר מעמדם של פליטים משנת 1951, עליה חתומה מדינת ישראל, מחויבת המדינה לאפשר הגשת בקשות מקלט למגיעים לשטחה ולבחון בקשות אלו טרם הוראה על גירושו של אדם מישראל. מניעת גישה למערכת המקלט מפרה את עיקרון "אי ההחזרה" הקבוע באמנת הפליטים, האוסר על גירושו של אדם למקום בו הוא עלול להיות צפוי לסכנת חיים או לפגיעה בחירותו.¹⁷ אלו אף קבועים בנוהל רשות האוכלוסין וההגירה מספר 5.2.0012 "נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל" אשר מבהיר כי "לא יורחקו מישראל שוהים שלא כחוק שהגישו בקשה למקט מדיני, עד לקבלת ההחלטה המנהלית הסופית בבקשתם". עוד קובע הנוהל כי "הרשות תוודא כי במקומות משמורת, במשרדי הרשות ובאתר הרשות ברשת האינטרנט ימצאו דפי מידע אודות אופן הגשת בקשה למקלט מדיני בישראל, נוהל הטיפול בבקשות, חובותיו של מבקש המקלט ואודות זכויותיו של מבקש מקלט ליצור קשר עם נציג משפטי על פי בחירתו ועל היקף הייצוג שלו הוא זכאי בהליך". ואולם, מהמידע המצוי בידנו עולה כי מעטים אלו המגישים בקשות מקלט, וכי כל אלו שהגישו בקשות מקלט, הצליחו בכך רק לאחר מעורבות ישירה של עובדי המוקד לפליטים ולמהגרים. ממענה לבקשת חופש מידע מיום 4.6.2019, והמתייחס לתקופה שמתחילה ביום 1.1.2018 ועד לקבלת המענה, עולה כי 15 אנשים בלבד הצליחו להגיש בקשות מקלט במתקן יהלויים, 2 אזרחי ניגריה ו-13 אזרחי סרי לנקה. כל האנשים הללו יוצגו על ידי המוקד לפליטים ולמהגרים, וניתנה להם האפשרות להגיש את בקשות המקלט שלהם רק בעקבות מעורבות המוקד.

בקשת חופש מידע מיום 21.5.2018 ומענה לבקשה מיום 4.6.2019 מצ"ב ומסומנות יחד 10

באשר לאזרחי סרי לנקה (אשר עניינם מוזכר בסעיפים 5 ו-20 לפנייה זו), אלו הגיעו לנתב"ג בחודש אוקטובר 2018, ולאחר שעוכבו בביקורת הדרכונים, נלקחו לשימוע אשר במהלכו טען ראש הקבוצה כי הם נמלטו על חייהם ומבקשים הגנה. אף שהביעו את רצונם להגיש בקשת מקלט בישראל, ממונה

¹⁶ ה"ש 3 לעיל, עמ' 53-50

¹⁷ ראו לעניין זה, סעיף 33 לאמנה בדבר מעמדם של פליטים 1951 (כ"א 65, כרך 3, עמ' 5). וכן, בג"ץ 4702/94 אל טאיי נ' שר הפנים, פ"ד מט(3) 846. על חשיבותו של עקרון אי ההחזרה, בעמ' 848.

ביקורת הגבולות אשר ערך להם את השימוע, מסר לחברי הקבוצה ש"אין מה לעשות" וכי הם יגורשו חזרה למולדתם יומיים לאחר הגעתם. עניינם נודע למוקד לפליטים ולמהגרים באופן מקרי לחלוטין ביום הגירוש המיועד, ולאחר מאמצים רבים ובלחץ זמן, הצליח המוקד למנוע את גירושם המידי ולסייע להם בהגשת בקשות המקלט.¹⁸ כך גם בעניינם של שני אזרחי ניגריה שהצליחו להגיש בקשת מקלט. במקרה זה, הגיעו לישראל בשנת 2019 שישה מבקשי מקלט מניגריה, אשר טענו מיד עם הגיעם לישראל כי נמלטו על חייהם והם מבקשים מקלט בישראל. שלושה מתוך השישה גורשו יום למחרת הגעתם ללא מתן אפשרות להגיש בקשת מקלט. אדם נוסף גורש ככל הנראה מעט מאוחר יותר. כך, כאשר עובדי המוקד הצליחו להגיע לאותם מבקשי מקלט, נותרו שניים בלבד במתקן. במקרה זה, העידו אותם מבקשי מקלט, כי שבו והביעו את חששם בפני עובדי רשות האוכלוסין וההגירה, לשוב לארצם, ונענו כי "אין מה לעשות" וכי עליהם לעלות על הטיסה חזור.¹⁹

סיכום

22. מכל האמור עולה, כי רשות האוכלוסין וההגירה אינה הגוף המתאים לעסוק בכליאת בני אדם ובשמירה על מוחזקים, עובדיה אינם בעלי המקצועיות הדרושה או האמצעים המתאימים, ומנהלי המתקן אינם חשופים לביקורת אמיתית שיש בה כדי להבטיח את השמירה על זכויות הכלואים אשר תחת משמורתם.

23. לאחר 20 שנים בהן משמש מתקן יהלויים לכליאת מסורבי כניסה לישראל ומוחזקים עד לגירושם, 20 שנים בהן מופרות זכויות יסוד של הכלואים באופן תדיר, והרשות אינה פועלת לתיקון המצב (או נוקטת פעולות מינוריות) – יש להעביר את אחריות תפעול המתקן ושמירה על הכלואים לידי הרשות שהוגדרה בישראל לעניין זה והיא שירות בתי הסוהר. ולהבטיח לכלואים את התנאים המינימאליים שנקבעו בחוק ובפסיקה.

24. נזכיר, כי בשנת 2007, לאחר שנים ארוכות בהן המשטרה הייתה מופקדת על החזקה ומשמורת של עצורים, הוחלט כי מערך הטיפול בעצורים והמשמורת עליהם יועבר מידי המשטרה לאחריות שב"ס. הטעמים העיקריים שעמדו בבסיס ההחלטה היו כי שב"ס הוא הגוף בעל המקצועיות בכל הקשור לתחום ההיערכות והטיפול באסירים ובעצורים.²⁰ תנאי הכליאה הירודים ששררו בתאי המעצר המשטרתיים, ואי תיקון הליקויים, היו גם הם חלק מהטעמים שהובילו להחלטה זו.

25. מתקן המשמורת יהלויים הוא מתקן כליאה לכל דבר ועניין. אף על פי כן, הוא אינו עומד בסטנדרטים הבסיסיים שנקבעו בדין ובפסיקה לכליאה ומשמורת. אף הוראות הנוהל שמכוחו פועל המתקן, אינן נשמרות, ואין ביקורת אפקטיבית על הפעלתן. רשות האוכלוסין וההגירה אינה גורם בעל מקצועיות או ניסיון בנושא החזקת כלואים, והתוצאה היא כי זכויות היסוד של המוחזקים במתקן מופרות תדיר.

¹⁸ ה"ש 4 לעיל - דו"ח מעקב שנתי לשנת 2018 של המוקד לפליטים ולמהגרים, בעמ' 16-22.

¹⁹ אחד מהשניים אף העיד על התנהגות אלימה מצד עובדי רשות האוכלוסין וההגירה. ראו ה"ש 3, לעיל בעמ' 51-52.

²⁰ דוח שנתי 65 לשנת 2014 ולחשבונות שנת הכספים 2013 דוחות שנתיים משרד מבקר המדינה (פורסם ביום 5.5.2015).

26. לפיכך, נבקשכם לפעול להעברת מתקן המשמורת יהלוי"ם, והטיפול במוחזקים בו, לאחריות שב"ס, הוא הרשות המיועדת לעניין, וכי תורו על החלת הדינים וההוראות הנוגעים לתנאים להחזקת כלואים ועצורים על המוחזקים במתקן יהלוי"ם.

בכבוד רב,

מוריאל אורדן, עו"ד

העתקים:

עו"ד עמית מררי, המשנה ליועמ"ש (פלילי)
עו"ד דינה זילבר, המשנה ליועמ"ש (משפט ציבורי-מנהלי)
גונדר אשר וקנין, ממלא מקום נציב בתי הסוהר
תת גונדר יוכי גנסיין, היועצת המשפטית לשירות בתי הסוהר
מר אחסאן נסראלדין, מנהל מתקן יהלוי"ם

מינהל אכיפה זרים
זרוע הרחקה

18 דצמבר, 2018

לכבוד
עו"ד דוד אסולין, מבקר מתקן יהלום

שלום רב,

הנדון: תגובה לדו"ח מבקר המשרד עו"ד דוד אסולין

- א. מבנה המתקן שייך לרשות שדות התעופה ומ2003 הוא מאוכלס במסורבי כניסה ומורחקים.
- ב. עד 2015 רשות שדות התעופה נתנה שירות לכל תקלות המתקן. החל מ2015 השירות עבר לאחריות מנהל אגף לוגיסטיקה ברשות האוכלוסין והחזקת המתקן מתבצעת דרכו ודרך מנהל הלוגיסטיקה במינהל אכיפה זרים.
- ג. הטיפול בתקלות אורך זמן רב בין היתר מכיוון שהעבודה מתבצעת מול קבלנים חיצוניים.
- ד. בשנה האחרונה עברנו לעבוד עם סדינים חד פעמיים, קיבלנו שמיכות חדשות, החלפנו את המטריים הקיימים בחדשים בכל החדרים.
- ה. בכל רבעון בשנה מתבצעת הערכת מצב של אחראי הלוגיסטיקה במתקן על כמות ציוד והוא מועל מול מנהל הלוגיסטיקה במינהל לביצוע רכש והשלמת חוסרים.
- ו. בימים אלה הרשות נמצאת בתהליכי מכרז החזקה עבור מתקן יהלום לפתרון בעיות ההחזקה, אעדכן בהתפתחויות.

בברכה,

אחסאן נסראלדין, ממונה מתקן יהלום

העתק
יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה זרים

2

מינהל אכיפה זרים

ז' בניסן תשע"ד
07 באפריל 2014
סימוכין : 1125-2014

לכבוד
עו"ד נמרוד אביגאל
באמצעות פקס מס' 03-5605175

שלוס רב,

הנדון : פגמים חמורים בהפעלת מתקן המסורבים בנתב"ג

במענה לפנייתך מיום 11.3.14 למר גדעון סער שר הפנים ולעו"ד דינה זילבר, המשנה ליועמ"ש (יעוץ), נתבקשתי על ידי מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה להשיבך :

1. מתקן המשמורת יהלויים (יחידת הטסה ליווי ומשמורת) הועבר לאחריות רשות האוכלוסין וההגירה ביולי 2009. המתקן פועל 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה. בעבר הופעל המתקן על ידי משטרת ישראל. במתקן המשמורת עשרה חדרים ובהם 58 מיטות.
2. רשות האוכלוסין וההגירה המפעילה את המתקן, פועלת בהנחיית הגורמים המקצועיים הרלוונטיים תוך הפגנת רגישות לתנאי המשמורת ולצורכי המוחזקים במתקן. לאחרונה מונה עו"ש למתקן וכמו כן, התקבלה הצעת הוועדה לביקורת המדינה שדנה בעניין מתקן יהלויים ומנתה מבקרת חיצונית, על מנת שתחוה דעתה באופן שוטף לעניין התנהלות המתקן.
3. עוד אוסיף כהערה מקדמית כי בימים אלה עובר המתקן שיפוץ כללי, וכן כוח האדם כמתקן תוגבר בצורה משמעותית ובין היתר נוספו למצבת העובדים במתקן 5 עובדות.
4. אתייחס כעת להערות אשר הועלו בפנייתך :

- א. כמות המוחזקים במתקן- בעבר היו מקרים, בהם מוחזקים שהו במתקן פרקי זמן ארוכים וזאת בשל היעדר שיתוף פעולה עם הטסתם. מרבית המוחזקים במתקן שוהים בו מספר שעות בלבד, מי שלא ניתן להטיסו מוחזר למתקני המשמורת של שב"ס ולאחרונה סוכם כי משפחות לא יוחזקו במתקן מעבר למספר ימים בודדים.
- ב. תנאים כללים - במתקן קיימת חצר טיולים אליה יוצאים כל מוחזקי המתקן לשעת חצר אחת לפחות ובמרבית המקרים אף יותר מכך. משפחות עם ילדים שוהות בחצר פרקי זמן ארוכים יותר ובמרבית הזמן בו הן שוהות בחדרן מושארת דלת החדר פתוחה כך שהם יכולים להסתובב במסדרונות ובאזור הישיבה באופן חופשי.

רשות האוכלוסין
וההגירה
Population and Immigration
Authority

מדינת ישראל
State of Israel

מינהל אכיפה וזרים

לא קיימת במתקן ספרייה או חדר טלוויזיה מכיוון שהמתקן הוא מתקן מעבר והשוהים בו לא נשארים לפרקי זמן ארוכים - מרביתם כאמור שוהים בו שעות אחדות בלבד.

ג. החדרים - קיימים במתקן 10 חדרים וברובם קיימת מקלחת צמודה. חדרים בהם אין מקלחת או שירותים צמודים מאוישים רק במקרים בהם אוישו כל החדרים האחרים. בחדרים אלה חדרי השירותים והמקלחת משותפים לשלושה חדרים. כמובן שמתאפשרת גישת המוחזקים לחדרי המקלחת והשירותים בכל שעות היממה לרבות בשעות הלילה.

מתבצע רכש שוטף בהתאם לחסר בחדרי המתקן (רק בחודש האחרון) בוצע רכש בעלות של כ- 90 אלף ₪).

קיימות טלוויזיות במתקן בחדרים המיועדים לשהיית משפחות.

בימים אלה המתקן נמצא בהליך שיפוץ כללי, כולל ריהוט ואבזור.

ד. הציוד - המוחזקים השוהים במתקן נמצאים אחרי בידוק בטחוני והציוד שלהם אף הוא עבר בידוק ומוגדר "סטרילי", לאור הנחיות רשות שדות התעופה כבודתם מופרדת מהם מטעמי ביטחון. כמובן שככל שמוחזק זקוק לציוד מתיקו או מאפשרים לו גישה לציוד וכן ניתן למוחזק במתקן לקחת לחדר דברים להם הוא זקוק מתוך מכבודת היד.

כל מוחזק המתקבל במתקן מקבל ערכת שהייה הכוללת בגדים להחלפה ואמצעים סניטריים.

ה. כוח האדם - לאחרונה תוגבר כוח האדם במתקן ובתוכו 5 פקחיות. עוד נקבע כי מעתה, בכל רגע נתון ישוהו במתקן מינימום של 3 פקחים, בהם לפחות פקחית אחת.

ו. מזון - המזון המוגש במתקן מתקבל מחברת תמ"מ, בחמשותיות בהן מנה בשרית ושתי תוספות, פרי, לחם וחטיף. החברה מספקת לפחות 2 סוגים של מנה בשרית בארוחה. קיימות מנות צמחוניות ולילדים יש מנות מיוחדות המותאמות לילדים. עבור ילדים קטנים הנוקטים למזון מיוחד נרכש מזון שכזה.

ז. משפחות וילדים במתקן - הוחלט כי משפחות לא ישוהו במתקן יותר ממספר ימים בודדים, וככל שקיים צורך בכך מועברות המשפחות למתקני שביס.

בכל חדר שוהה משפחה אחת בלבד, אך אם קיימת בקשה של משפחות לשהות יחד בחדר היא נשקלת בחיוב.

ח. שירותי רפואה ושירותים סוציאליים - לאחרונה התקבל תקן להעסקת עו"ס במתקן במשרה מלאה. במתקן הועסק עו"ס אשר ליווה את המשפחות והילדים באופן שוטף. לאחרונה עזב העו"ס את תפקידו ואנו פועלים לאיש התקן.

רשות האוכלוסין
וההגירה
Population and Immigration
Authority

מדינת ישראל
State of Israel

מינהל אכיפה וזרים

כל המוחזקים שכניסתם סורבה ע"י ביקורת גבולות או הגיעו מהשטח ומתקבלים במתקן, עוברים בדיקה רפואית. בנוסף, מוענקים שרותי רפואה לשוהים במתקן בהתאם לצורך.

ט. ייצוג משפטי - לכל מוחזק במתקן מוסברות זכויותיו. פגישות עם עורכי דין מתקיימת בחדר המיועד לכך וללא הפרעה. דלת החדר נשארת פתוחה על מנת שניתן יהיה לוודא שלא מועבר למוחזק ציוד כלשהו העלול לסכן אותו או את סביבתו וזאת גם בשל ההנחיות הקפדניות של רשות שדות התעופה. עם זאת עובדי המתקן מקפידים לאפשר את פרטיות הפגישה.

מאחר ומרבית השוהים במתקן הם מסורבי כניסה, הם אינם נתונים לביקורת בית הדין לביקורת משמורת. לגבי מוחזקים המצויים בתהליך הרחקה יש הקפדה על קיום הוראות החוק לעניין ביקורת בית הדין.

י. אלימות במתקן - הפקחים הפועלים במתקן פועלים במסגרת הסמכויות המוקנות להם בחוק ובנהלים בלבד. הפקחים מקפידים להעניק לשוהים במתקן השהייה יחס מכבד ולהיענות ככל הניתן לכל צורכיהם. אם וככל שאחד המוחזקים במתקן מסכן את עצמו, את סביבתו או את הפקחים, קיים לעיתים צורך בשימוש בכוח, אך גם זאת נעשה בהתאם למגבלות החוק והנהלים.

5. רשות האוכלוסין וההגירה פועלת כל העת לשיפור התנאים במתקן המשמורת יהלויים ומאז התקבלו ברשות הדוחות של עו"ד רוזנטל, תוקנו מרבית הליקויים, והופקו הלקחים, בדגש על שיפור התנאים הפיסיים במתקן, קיצור משך השהייה במתקן למינימום (בעיקר לגבי משפחות) ותגבור משמעותי של כוח האדם במתקן.

בברכה,

יוסי אדלרטיין

ר' מינהל אכיפה וזרים

העתק: מר גדעון סער, שר הפנים

מר אמנון בן עמי, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה

עו"ד יהודה וינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה

עו"ד דינה זילבר, המשנה ליועמ"ש (יעוץ)

עו"ד דניאל סלומון, היועץ המשפטי לרשות האוכלוסין וההגירה

ב' באייר תשע"ו
10/05/2016
2016-00008355

לכבוד
רותם אילן
ראש תחום הגירה ומעמד
האגודה לזכויות האזרח

שלום רב

הנדון: בקשה לקבלת מידע ע"פ חוק חופש המידע בעניין מתקן מסורבים בנתב"ג-החזקה ותנאי כליאה

פנייה מיום 12/01/16 מאת האגודה לזכויות האזרח בישראל

להלן תשובת הגורמים המקצועיים.

- סעיף 1:** עו"ד מרים רוזנטל מוסיפה לבקר במתקן, התדירות נקבעת על ידה. דוחות מתקן המסורבים הינם דוחות פנימיים ולכן לא ניתן למוסרם וזאת על פי סעיף 9(ב) (4) לחוק חופש המידע וכן סעיף 9(ב) (1) לחוק חופש המידע.
- סעיף 2:** ישנו נוהל, הפעלת המתקן המשמורת אותו תוכלי למצוא באתר הרשות, מס' נוהל 10.7.0002.
- סעיף 3:** תקציבו הכולל של המתקן כולל כ"א עומד על כ-11 מיליון ₪.
- סעיף 3.1:** בשנת 2015 בוצע 11 מיליון ₪, לגבי שנת 2016 עדיין אין נתונים מדויקים.
- סעיף 3.2:** אין בידי הרשות חלוקה לילדים ומבוגרים, סה"כ ההוצאה המשתנה במתקן עומדת על כ-1.63 מיליון ₪, עבור מזון, שתייה קרה וחמה שרותי רפואה, הסעות, כביסה, סל סידקית וקופה קטנה, (אוכל ואביזרי תינוקות).
- סעיף 3.3:** חברת מזון – תמ"מ שירותי רפואה של ביקור רופא + בתי חולים ותרופות בהתאם לצורך, שתייה תמה וכלים ח"פ – גרפיטי. הסעות בין הנמל ובין המתקן ולשאר המקומות – חברת בון תור. כביסה וסל סדקית מוזמנים מהשב"ס. שאר ההתקשרויות הקטנות מבוצעות על פי הצורך ומספקים מזדמנים. בכל חדר משפחות מצויה טלוויזיה עם כבלים.
- לגבי צעצועים, נרכשו צעצועים לילדי המתקן.
- 3.4-3.5:** אין ברשותנו חלוקה של עלות יומית של בגיר וקטין.
- סה"כ העלות הממוצעת הישירה לכל נתין עומדת 206 ₪ לאדם ליום, (מזון, רפואה, כיבוד, הסעות, כביסה וקופה קטנה).
- סעיפים 4 - 4.3:**

**רשות האוכלוסין
וההגירה**
Population and Immigration
Authority

מדינת ישראל
State of Israel

חוק חופש המידע

במתקן כוח אדם של 30 עובדים. העבודה היא במשמרות כשכל משמרת מונה 12 שעות. לכל משמרת יש ר' משמרת ופקחים בהם פקחית אחת לפחות שמטפלת בנשים וקטינים הנקלטים במתקן. פקחית בלבד מבצעת חיפוש גופני על נשים ואם הפקחית נמצאת במשימה כלשהי, החיפוש יתעכב עד לחזרתה. קיים נוהל הפעלת מתקן שמפורסם באתר רשות האוכלוסין וההגירה ומתייחס לכלל האוכלוסייה הנקלטת במתקן.

סעיפים 5 - 5.3

בנוהל הפעלת המתקן תחת ס' 11 ישנם פרטים בדבר הרשאים לבקר במתקן, שעות הביקור, דרכי תיאום וכיו"ב.

כפי שמצוין בנוהל בס' 11.4 "בקשה לביקור של גורם שאינו מנוי לעיל תישקל לגופה ע"י מנהל מתקן המשמורת ומנהל היחידה".

סעיף 6:

המתקן מכיל 10 חדרים עם 56 מיטות.

סעיף 7-7.6:

מצ"ב נספחים א+ ב

סעיף 8:

3,592 (נכון ליום 10/03/16)

סעיף 8.1-8.2:

אין ברשותנו את הנתון

סעיף 8.3:

לא היו מקרים שכאלו.

סעיף 8.4:

לא היו מקרים שבהם הקטינים הוחזקו בנפרד.

סעיף 8.5:

לא היו מקרים שכאלו.

סעיף 8.6:

מצ"ב נספח ג

סעיף 9:

6-שחרור בימ"ש

6-שחרור ביה"ד לביקורת משמורת

2-שחרור מינהל אכיפה וזרים

סה"כ 14 (נכון ליום 10/03/16)

סעיף 10:

מצ"ב נספח ד

סעיף 11:

כל מוחזק שמגיע למתקן רשאי לפנות לעורך דין ולקבל את זכויותיו המשפטיות.

סעיף 11.1:

קיים חדר המיועד למפגשי מוחזק ומבקרים שונים, ביניהם גם עורכי דין.

סעיף 11.2:

הדבר מפורט בנוהל הפעלת המתקן תחת סי' 11, ביקורים במתקן.

סעיף 12:

בחדרי המתקן יש מיטה, מקלחת, מסכי טלוויזיה. בחדרי המשפחות מצויים גם לול וצעצועים.

סעיף 12.1:

לא נדרש ליווי. השימוש במקלחות ושירותים מתאפשר בכל שעות היממה.

סעיף 12.2:

שנת 2014:

נעשתה רכישת ציוד לילדי זרים, מגוון רחב של צעצועים ומשחקים, כגון לגו, פאזל, בימבות, כדור סל/רגל, בובות, שמותאמים לכל הגילאים שנקלטים במתקן. כמו כן נרכשו בית מפלסטיק לחצר, נדנדה רצפתית, שולחן יצירה וכיסאות מותאמים, טושים, צבעים, צבעי גואש ובלוק ציור. שווי הצעצועים שנרכשו היה כ- 3000 ₪.

נעשתה גם רכישת ספרים שכללה ספרי קריאה למבוגרים ולילדים בחמש שפות שונות בשווי 2000 ₪. נרכש ציוד לחדרי ילדים כגון שטיחים, לולים לתינוקות וכיסאות אוכל בשווי 3000 ₪. כמו כן נרכשו בשנת 2014 ריהוט, מיטות+ מזרנים, מקרר ונצבעו החדרים במתקן.

שנת 2015:

נרכש קולר מים לחצר בעלות של 2199 ₪.

צביעת חדרי המתקן בעלות של 9828 ₪.

כמו כן, הוחלפו מזגנים בחדרים (קומה א).

שנת 2016:

נרכשו מגבות בעלות של 2154 ₪.

רכישת צמחיה ועציצים למתקן בעלות של 1989 ₪.

סעיף 13 - 13.3:

מוחזק זכאי להליכה יומית באוויר הפתוח, שלא תפחת משעה בחצר הטילים. זכות זו תיקבע ע"פ שיקול הדעת מנהל המתקן וניתנת להגבלה מטעמי משמעת. יצוין כי למשפחות עם ילדים ניתנת האפשרות לצאת לחצר לפרקי זמן ארוכים יותר. מאף מוחזק לא נשללה הזכות לצאת לחצר.

סעיף 14:

היציאה היא לחצר בלבד ואין מרחב משותף במתקן. בני משפחה אינם מוחזקים בתאים נפרדים.

סעיף 15:

בגיר-מקבל לארוחת בוקר וערב כריך ושתייה חמה. לארוחת צהריים הוא מקבל מנה חמה שכוללת מנת בשר, פתמימה ולחם, או מנה צמחונית עפ"י דרישה. פרי וקינוח.
קטין- מקבל לארוחת בוקר וערב מנת ילדים הכוללת מעדן, ירק, גבינה לבנה, שוקו וקינוח + לחמניה.
לארוחת צהריים מקבל ארוחה חמה שכוללת מנה בשרית ופתמימה.
תינוק- מקבל גרבר, סימילאק/מטרנה עפ"י דרישת האם ומעדנים.

כמו כן, ככל ויש בקשה/דרישה מיוחדת לאוכל כלשהוא, מתאפשרת קנייה באמצעות הקופה הקטנה של המתקן.

סעיף 15.1:

התייחסות לכך ניתן למצוא בנוהל הפעלת המתקן, סעיפים 5.5.11 - 5.5.12.

סעיף 15.2:

לא היו מקרים שכאלו.

סעיף 15.3:

קיימת בחירה בין המנות.

סעיף 15.4:

בכל ארוחה ניתן פרי.

סעיף 16 - 16.2:

החדרים במתקן נשטפים באופן יומיומי. כל מוחזק שנקלט במתקן מקבל סט מצעים וברגע שהוא עוזב את המתקן המצעים נלקחים לכביסה. אם המוחזק שוהה במתקן מעל 5 ימים, יקבל סט מצעים נקי להחלפה. המלצת המבקר נבחנה אך הוחלט כי השימוש בסדינים רב פעמיים יימשך.

סעיף 17 - 17.2:

יש טלוויזיות בחלק מחדרי המתקן. קיימת טלוויזיה אחת שלא עובדת. השלטים של הטלוויזיה מצויים ביומן. ככל ומבוקש להחליף ערוץ, הדבר נעשה ע"י היומנאי.

סעיף 18 - 18.2:

עם קליטתם במתקן המוחזקים מקבלים חבילת מוחזק הכוללת חליפת טרנינג מלאה, גופיות, גרביים, לבנים, משחה ומברשת שיניים, מגבת, סבון ושמפו. כיוון שהמוחזקים במתקן הם לאחר בידוק בטחוני כבודתם מופרדת מהם. המוחזקים יכולים להכניס לחדר ציוד אישי כמו ספרים, תשמישי קדושה, תכשיטים וכסף. מוחזק שמבקש ביגוד או ציוד היגייני נוסף שנמצא בכבודתו מלווה ע"י עובדת/ת ובנוכחות/ה הוא לוקח את הציוד המבוקש. מעת לעת מתבצעות רכישות חבילת מוחזק לפי הצורך.

סעיף 19:

התייחסות לנושא ניתן למצוא בנוהל הפעלת המתקן, סעיפים 5.5.14-5.5.15.

סעיף 20:

לא נערכו בדיקות שכאלו.

סעיף 21:

יש רופא/ה המבקר/ת באופן קבוע במתקן.

סעיף 21.1:

אין חובש הנמצא באופן קבוע במתן.

סעיף 21.2:

מוחזק רואה רופא עם קליטתו במתקן. ככל ויש צורך ועפ"י הנחיית הרופא הוא מפונה לטיפול בבי"ח ו/או נרכשות תרופות מהקופה הקטנה של המתקן המיועדת לכך.

סעיף 21.3:

סה"כ 4 פינויים (נכון ליום 31/12/15):

מוחזקת אחת פונתה לבית חולים הרצוג בירושלים - לוקה בנפשה שאושפזה.

מוחזקת אחת פונתה לבית חולים ושחררה - עברה בדיקות ללא אישפוז.

2 מוחזקים פונו לבית חולים ואושפזו.

סעיף 22:

יש ספרים במתקן הן לילדים והן למבוגרים בשפות שונות.

הריני לעדכנך כי הטיפול בפנייה זו היה כרוך בהשקעת משאבים מעל 3 שעות עבודה, אולם לעת זו לא נגבה אגרה בהתאם לחוק.

לידיעתך כי בעתיד כל פניה שזמן עבודתה מעל 3 שעות עבודה תידרש אגרה כאמור בחוק.

בברכה,

מלי דודיאן

ממונה חוק חופש המידע

על פי סעיף 7 (ו) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים.

מדינת ישראל
State of Israel

4

רשות האוכלוסין וההגירה
Population & Immigration Authority
سلطة السكان والهجرة

הממונה על העמדת מידע לציבור

א' באב תש"פ
22.07.2020
2020-00009484

לכבוד
עו"ד ענבר בראל
המוקד לפלטים ומהגרים

שלום רב

הנדון: דוחות ביקורת מתקן המסורבים בנתביג
סימוכין: מכתבכם מיום 5.2.2020, תשובתי יום 11.5.2020
מכתבכם מיום 25.5.2020

לאחר קבלת מכתבכם מיום 25.5.2020 הריני להשיבך כי בשנים 2017, 2019, 2020 לא הונקיימו ביקורות מצ"ב דוח הביקורת לשנת 2018 וכן התייחסות ממונה מתקן יהלום.

בברכה,

מלי דודיאן
ממונה חוק חופש המידע

על פי סעיף 7 (i) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים.

דוד אסולין, עורך דין

יום ראשון 22 יולי 2018

לכבוד
מר איציק עמרני
מנהל זרוע ההרחקה
רשות האוכלוסין וההגירה
במייל: yitshakam@piba.gov.il

א.נ.

הנדון: דו"ח ביקורת - מתקן יהלום- נתב"ג 07/2018

- לאחר מספר ביקורים שערכתי במתקן, ולאחר שלמדתי את פירטי הליכי טיפול בעובדים זרים המורחקים ו/או המסורבים ברצוני להעלות בפניך את הדברים כדלקמן:
- בביקורי מספר פעמיים במתקן בנוכחותך, ושלא בנוכחותך, התוודעתי למורכבות הרבה שיש במתקן זה, החל בהליך קבלת השוהים או המורחקים ועד לעזיבתם את הארץ או העברתם למקום המיועד להם.
 - ברצוני להדגיש כי, בכל הפעמים שביקרתי במתקן לא הייתה תפוסה מלאה של החדרים, ובכל הביקורים היה ממוצע של 70% תפוסה.
 - במספר ביקורים שוחחתי עם מספר שוהים בשפת האנגלית או בעברית כאשר ידעו שפה זו.
 - שמחתי לשמוע מהם, כי כולם אמרו שקיבלו יחס הוגן, למרות שחלקן לא הסכימו עם ההחלטה לא לאפשר להם "לבקר בארץ", למטרה שלשמה הגיעו.
 - כאשר נפריד בין הליך הרחקה להליך סירוב, בהליך הרחקה, המורחק מודע לכך שהינו שוהה בלתי חוקי ומנסה בכל דרך אפשרית להישאר בארץ, ובכך מפעיל בין היתר קשרים שידועים לו במשך השנים ששהה בארץ, ואילו המורחק ברוב המקרים אין לו אנשים שיעזרו לו בתוך 24 שעות לנסות ובכל זאת להיכנס לבקר בארץ.
 - בסך הכלי אדם המעוניין להיכנס לארץ (גם אם זה למטרת עבודה), הוא לא מצפה לעבור ולשהות "בכלא" גם אם זה לזמן קצר של 24 שעות.
 - ההרחקה והשהיה "בכלא" עוד בכניסה לשדה התעופה מהווה "שוק" למבקש להיכנס לארץ, אדם זה חלומותיו נגדעו ברגע.

דוד אסולין, עורך דין

ח. על כן, חשוב מאוד שאדם המגיע למתקן, יקבל "נחיתה רכה" למקום שלא ציפה לו, ע"י יחס חם ולבבי (למרות שיש גם כאלה שצריך להתנהג עימם ביד יותר קשה), ועל דברים אלה רציתי לשים יותר דגש בביקורת זו.

ט. ידוע לי כי קיימת תחלופה רבה של השוהים במתקן ולא ניתן למלא את כל משאלתם, אך ניתן לרכך את השהייה לפחות עם ההגעה הראשונית, והמראה הראשוני של המבנה.

י. **חשוב מאוד** לדאוג לכך שיהיה איש החזקה למבנה שיתקן את הליקויים לפחות אחת לשבועיים, התקרות השבורות, צביעות החדרים, תאורה, מזגנים, ויעבור על הליקויים הבטיחותיים במתקן.

יא. בביקורי האחרון היה ניתן לראות כי הרבה מהשוהים לא קיבלו סדינים, ולכן נאלצים להשתמש במספר שמיכות, או בכלל לא, בבדיקה שערכתי נאמר לי כי הם אזלו.

יב. מהביקורים ניתן ללמוד כי ההנהלה מודעת לצרכים הפיזיים של המתקן, ואת הליקויים הנדרשים לתיקון. אך אין את הכלים הנדרשים. ככל הנראה המשכירה של המבנה לא מוכנה לטפל בהחזקת המבנה מעבר לקיים.

יג. לאור בחינת מורכבות המבנה והצרכים. הייתי ממליץ בחינה של העברת המתקן למקום יותר גדול ומשופץ באם ניתן, בכדי שהמטרה שלשמה הוקם מתקן זה תהיה יותר יעילה ומכובדת, וכך ניתן ליישם את המדיניות ביתר שאת.

בדו"ח ראשוני זה הבאתי את הדברים בכלליות, ובראשי פרקים. אני מצפה כי הנהלת המתקן תדאג לטפל בהקדם בכל האמור **ללא כל דיחוי**,

אשמח לעמוד לרשותך בכל עת.

בכבוד רב,
דוד אסולין, עו"ד

העתקים: מר יוסי אדלשטיין – ראש מינהל אכיפה וזרים
עו"ד דניאל סלומון – יועמ"ש רשות האוכלוסין וההגירה

כ"ח באייר תשע"ט
02/06/2019
2019-00008760

לכבוד
ענת גוטמן
רכזת מדיניות ציבורית
המוקד לפלטים ומהגרים

שלום רב

הנדון : בקשת חופש מידע – תנאים במתקן יהלום שבנתב"ג
סימוכין : תשובתנו מיום 26.3.2019, מכתבך מיום 7.4.2019

ראשית, אבקש לעדכן את המענה לסעיף 2 ה לפנייה ולמסור כי נכון לעת הזו הנתון הוא 7 חדרים שבתוכם נמצא גם חדר שירותים.

לעניין סעיפים 2 ז-י :

מתקן יהלום בנוי משני מפלסים ובו 9 חדרי שהייה בגדלים שונים בהם 52 מיטות, להלן פירוט הנוגע לחדרי השהייה במתקן-

קומת קרקע

- חדר 001 - 44.03 מ' כולל שירותים ללא מקלחת- 12 מיטות
 - חדר 002 - 9.98 מ' - 4 מיטות
 - חדר 003 - 25.18 מ' - 8 מיטות
- עבור שלושת החדרים קיים חדר מקלחות ושירותים משותפים - 14 מטר

קומה ראשונה

- חדר 108 - 25.52 מ' כולל שירותים ומקלחת- 9 מיטות
- חדר 107 - 14.85 מ' כולל שירותים - מיטה אחת
- חדר 106 - 24.56 מ' כולל שירותים ומקלחת- 6 מיטות
- חדר 105 - 18.5 מ' כולל שירותים ומקלחת- 4 מיטות
- חדר 104 - 18.22 מ' כולל שירותים ומקלחת- 4 מיטות
- חדר 103 - 20.55 מ' כולל שירותים ומקלחת- 4 מיטות

בברכה,

מלי דודיאן
ממונה חוק חופש המידע

על פי סעיף 7 (ו) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים.

8 ביולי 2019

לכבוד

עו"ד דינה זילבר
 המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
 צלאח א-דין 29, ירושלים 91010
בפקס: 02-6467950

מר אריה דרעי
 שר הפנים
 רח' קפלן 2, ירושלים
בפקס: 077-4448800

ובמייל: DinaZ@justice.gov.il

ובמייל: Pniot@moin.gov.il

שלום רב,

הנדון: אי עמידת "מתקן יהלום" בשטח המחיה המינימאלי שנקבע בבג"ץ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח נ' השר לביטחון פנים
 תשובתכם לבקשת חופש מידע מיום 2.6.2019

בשם האגודה לזכויות האזרח בישראל ובשם המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר), הריני לפנות אליכם בעניין שבנדון בדרישה כי תפעלו לאלתר למימוש הוראת בית המשפט בבג"ץ 1892/04 האגודה לזכויות האזרח נ' השר לביטחון פנים (להלן: "בג"ץ שטח המחיה" או "פסק הדין") ותעמידו את שטח המחיה המינימאלי של העצורים במתקן המעצר בנמל התעופה בן-גוריון (להלן: "מתקן המסורבים" או "מתקן יהלום") על 4 מ"ר לאדם, כפי שנקבע בפסק הדין.

1. כידוע, בעקבות העתירה לבג"ץ בעניין שטח המחיה המוקצה לאסירים ולעצורים בבתי הסוהר, בית המשפט קבע כי יש להעמיד את שטח המחיה המוקצה עבור כל אסיר או עצור בבתי הסוהר על 4 מ"ר לאדם (ללא שטח השירותים והמקלחת או 4.5 מ"ר לאדם כולל שירותים ומקלחת). בית המשפט פסק זאת תוך עמידה על העקרונות הקבועים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ותוך הבהרה כי "שטח מחיה פיסי של אסיר מהווה אחד מצרכיו הבסיסיים ביותר, הקיומיים. חיוני מכל בחינה כי יתקיים שטח שבו יוכל האסיר לחיות את חייו במגבלות הנובעות ממאסרו. ענייננו בליבת כבוד האדם..." (סעיף ל"ט לפסק הדין).

2. בית המשפט קבע כי מלאכת הרחבת שטח המחיה תבוצע בשתי פעימות כך שתחילה לכל אסיר יובטח שטח של 3 מ"ר לפחות (לא כולל שירותים ומקלחת) (להלן: "הפעימה הראשונה"), ובהמשך, שטח המחיה של כל אסיר יורחב ל-4 מ"ר לאדם (לא כולל שירותים ומקלחת), (להלן: "הפעימה השנייה"). בהחלטה מיום 1.11.2018 נקבע כי הפעימה הראשונה תיכנס לתוקפה ביום 30.4.2019, בעוד שהפעימה השנייה תיכנס לתוקפה ביום 2.5.2020. כלומר, נכון להיום, חלה חובה על כלל מתקני הכליאה להתאים את שטח תאייהם למתווה הפעימה הראשונה, כלומר שטח תא שאינו נופל מ-3 מ"ר לאדם.

3. מתשובת רשות האוכלוסין וההגירה לבקשת חופש המידע שבסימוכין בעניין שטח התאים במתקן יהלוי"ם עולה, כי מתוך תשעת התאים שקיימים במתקן, רק ארבעה עומדים בקריטריונים שנקבעו בבג"ץ מרחב המחיה, דהיינו 4 מ"ר.
4. שניים מתוך התאים שבמתקן אינם עומדים בדרישות הפעימה הראשונה שנכנסו לתוקף לפני חודשיים (חדר 002 – שבו 4 מיטות, ושטחו 9.98 מ"ר, כלומר – 2.5 מ"ר לאדם; חדר 108 – שבו 9 מיטות ושטחו 25.52 מ"ר, כלומר – 2.83 מ"ר לאדם).
5. כידוע, אזרחים זרים שכניסתם לישראל סורבה, וכן אזרחים זרים שנתפסו שוהים בישראל ללא אשרת שהייה בתוקף ועומדים בפני גירוש מישראל, מוחזקים לרוב במתקן המעצר יהלוי"ם, שנמצא בשטח נמל התעופה בן גוריון. זהו מתקן הכליאה היחיד בישראל המנוהל על ידי רשות האוכלוסין וההגירה, ולא על ידי שירות בתי הסוהר, אולם תנאי הכליאה דומים לתנאי מאסר של אסירים בבתי הסוהר, והם כוללים את אותן ההגבלות, כגון: הגבלה על שעות היציאה לחצר, הגבלת פרטיותם של הכלואים, איסור על החזקת מכשיר סלולרי או טלוויזיה בחדר וכו'.
6. מתשובות לבקשות חופש מידע שמסרה רשות האוכלוסין למוקד לפליטים ולמהגרים בשנים האחרונות עולה כי אף על פי שלרוב, המוחזקים במתקן שוהים בו כשבוע, תועדו מקרים בהם הוחזקו במתקן אזרחים זרים, לרבות קטינים, לתקופות ארוכות יותר, ועד לחודש ימים.
7. על אף העובדה כי בג"ץ מרחב המחיה דן בחובתו של שירות בתי הסוהר להבטיח שטח מחיה הולם לכל עצור ואסיר, הרי שברור כי חובה זו מוטלת בכל מקום בו המדינה שוללת את חירותם של בני אדם וכולאת אותם. כאמור, פסיקתו של בית המשפט בעניין נובעת בראש ובראשונה מהוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הקובע בסעיף 11 כי "כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק-יסוד זה". מכאן, שהלכת בית המשפט איננה יפה רק ביחס להתנהלות שירות בתי הסוהר, אלא גם ביחס למתקן יהלוי"ם.
8. בית המשפט הדגיש בפסק דינו כי סוג האסיר וסוג המתקן שבו הוא כלוא אינו רלוונטי לשאלת הבטחת שטח מחייה מינימאלי: "אסיר אדם הוא, יהא בית הסוהר בו הוא אסור אשר יהא, והסטנדרט המינימאלי צריך להיות אוניברסלי" (סעיף ק"כ לפסק הדין).
9. מסקנה זו אף מתבקשת מהוראותיו של נוהל הפעלת מתקן המשמורת בנתב"ג (להלן: "הנוהל"). סעיף 5.5.1 לנוהל קובע כי מוחזק יהיה זכאי ל"החזקה בתנאים הולמים שלא יהיה בהם, בהתחשב בנסיבות העניין, לרבות משך החזקתו במשמורת, כדי לפגוע בבריאותו וכבודו". סעיף 5.5.1 לנוהל הוא הסעיף המקביל לסעיפים 11(ב) לפקודת בתי הסוהר, תשל"ב-1971, ו-9(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996, המנוסחים באותו האופן, ועליהם נסמך בית המשפט בפסיקתו. בהתייחס לסעיפים אלה נאמר בפסק הדין כי: "השמתו של אדם מאחורי סורג ובריא מבלי ליתן לו שטח מחיה מינימאלי של 4 מ"ר (ללא שטח השירותים והמקלחת) בהתאם לסטנדרטים שונים שנקבעו במשפט הביני"ל – אינה עולה כדי תנאי מאסר הולמים וכן פוגעת בכבודו באופן המנוגד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו" (סעיף ק"ד לפסק הדין).

10. משך שהות העצורים במתקן הכליאה אף הוא איננו מעלה או מוריד לעניין תנאי המעצר, והחובה שיהיו תנאים העומדים בקבוע בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ובפסיקת בית המשפט. הנוהל קובע כי משך השהות במתקן הכליאה לא יעלה על חודש אחד, אך פסיקתו של בית המשפט כלל איננה מתייחסת למשך הכליאה אלא לטיבה. הסטנדרט שנקבע בחקיקה ובפסיקה הוא הסטנדרט המינימאלי לקיום בכבוד, ולכן שיקולים כגון משך זמן הכליאה אינם רלוונטיים; וממילא כפי שהוצג לעיל, המוחזקים במתקן שוהים בו לעתים למעלה משבוע ועד לחודש ימים, תקופת זמן בלתי מבוטלת.

11. חרף העובדה כי מדובר בבית מעצר ומתקן כליאה לכל דבר ועניין, יש לעמוד על מאפיין מרכזי שמבדיל את מתקן יהלוי"ם מבתי הסוהר שנמצאים תחת אחריותו של שב"ס: **מדובר בכלואים ועצורים שלא קיבלו את יומם בבית המשפט, ודינם כלל לא נגזר**. כלומר, מדובר באנשים חפים מפשע, שלא נידונו למאסר, ואף לא נשלחו למעצר על פי החלטתו של שופט. מדובר בבני אדם מסורבי כניסה לישראל, או מועמדים לגירוש ממנה, ואין המטרה בכליאתם עונשית כלל. יתרה מכך, בניגוד למוחזקים במשמורת במתקנים אחרים, דוגמת מתקני גבעון וסהרונים, מסורבי הכניסה לישראל המוחזקים במתקן יהלוי"ם אינם זכאים לביקורת שיפוטית חיצונית ועצמאית על החזקתם במעצר, לרבות על משך המעצר ותנאיו, אלא לביקורת "מעין שיפוטית" האמורה להיערך על ידי גורם מטעם רשות האוכלוסין בלבד (ראה בר"מ 8192/18 **מדינת ישראל נ' Edirisinhage ואח'**, פסק דין מיום 2.12.2018, וכן דנ"מ 8857/18 **Edirisinhage ואח' נ' מדינת ישראל**, שהוגש ביום 16.12.2018).

12. מכאן, שחובתו של מתקן יהלוי"ם לעמוד בתנאים שנקבעו בפסק הדין מתגברת לאור העובדה כי מדובר בבני אדם חפים מפשע – יחידים ומשפחות, לעיתים אלו מבקשי מקלט ומהגרי עבודה, שכל חטאם הוא שהותם בישראל. לאור זאת, לא ייתכן שבני אדם שלא פשעו, ואף לא הועמדו לדין או הובאו בפני שופט, וביניהם משפחות וקטינים, ייכלאו בתנאים פחותים משל אנשים שהורשעו בדין. בנסיבות כליאתם של העצורים במתקן, יש לשים דגש רב על כבודם וזכויותיהם, ולפגוע בהן באופן המינימאלי ביותר שניתן.

13. זאת ועוד, במתקן יהלוי"ם נכלאות משפחות למשך ימים ושבועות ארוכים, וביניהן ילדים קטנים. לאור זאת, אי עמידת התאים במתקן הכליאה בסטנדרטים שנקבעו בבג"ץ מרחב המחיה משקפת הפרה קיצונית של זכויות אדם ומחייבת שינוי דחוף.

14. בדו"ח ועדת האו"ם לזכויות הילד,¹ ניתן למצוא ביקורת חריפה על עצם מעצרם של ילדי מהגרים במתקן המסורבים ועל התנאים בהם הם מוחזקים שם:

"The rise in arrests since August 2011 of children of migrant workers, including children born in the State party, in extremely stressful conditions such as those conducted at night. These children and their mothers are then placed in Yahalom detention facility at Ben Gurion International Airport until their deportation,

¹ Committee on the Rights of the Child, *Concluding observations on the second to fourth period reports of Israel, adopted by the Committee at its sixty-third session (27 May - 14 June 2013)*, UN Doc. CRC/C/ISR/CO/2-4, 4 July 2013, para. 69, available at: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/co/CRC-C-ISR-CO-2-4.pdf>.

in small cells that are unsuitable for families without the possibility to contact their father or any other family members and without access to health services, social workers or legal counselling..."

15. לאור דברים אלה, אין ספק כי כליאתם של קטינים היא כלי בעייתי ומנוגד לכל דין. לכן, במציאות שבה בכל זאת כולאים קטינים יחד עם הוריהם במתקן יהל"ם, יש לתת את הדעת על תנאי כליאה אלה, ולייחס חשיבות מיוחדת לשטח התאים, כך שתהיה פגיעה זעומה ביותר בקטינים ובזכויותיהם.

16. לאור האמור, יש לפעול לאלתר להרחבת תאי הכליאה במתקן "יהל"ם" כך שיעמדו בהוראות פסק הדין.

בכבוד רב ובברכה,

אן סוצ'יו, עו"ד

העתקים:

ד"ר אביחי מנדלבל'ט, היועץ המשפטי לממשלה
פרופ' שלמה מור-יוסף, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד דניאל סלומון, יועץ משפטי, רשות האוכלוסין וההגירה
מר יגאל דוכן, ראש מינהל מעברי גבול, רשות האוכלוסין וההגירה

י"ז באייר תש"פ
11/05/2020
2020-00005193

לכבוד
המוקד לפליטים ולמהגרים
עו"ד ענת בראל

שלום רב

הנדון: בקשת מידע – דוחות ביקורת במתקן המסורבים בנתב"ג
סימוכין: מכתבך מיום 5.2.2020

להלן התייחסות הגורמים המקצועיים לבקשת המידע שבנדון.

- א. מבנה המתקן שייך לרשות שדות התעופה ומשנת 2003 הוא מאוכלס במסורבי כניסה ומורחקים.
- ב. עד שנת 2015 רשות שדות התעופה נתנה שירות לכל תקלות המתקן. החל משנת 2015 השירות עבר לאחריות מנהל אגף לוגיסטיקה ברשות האוכלוסין והחזקת המתקן מתבצעת דרכו ובדרך מנהל הלוגיסטיקה במינהל אחיפה וזרים.
- ג. הטיפול בתקלות אורך זמן רב בין היתר מכיוון שהעבודה מתבצעת מול קבלניים חיצוניים.
- ד. בשנה האחרונה עברנו לעבוד עם סרדיניים חד פעמיים, קיבלנו שמיכות חדשות, החלפנו את המזרנים הקיימים בחדשים בכל החדרים.
- ה. בכל רבעון בשנה מתבצעת הערכת מצב של אחראי הלוגיסטיקה במתקן על כמות ציוד והוא פועל מול מנהל הלוגיסטיקה במנהל לביצוע רכש והשלמת חוסרים.
- ו. בימים אלה הרשות נמצאת בתהליכי מכרז החזקה עבור מתן יהלום לפתרון בעיות ההחזקה, אעדכן בהתפתחויות.

1. לאחר בדיקת פנייתך שבנדון הריני להשיבך כי עפ"י סעיף 9, ב(4) ו-9 (ב) (1) לחוק חופש המידע לא נוכל למסור את דוחות הביקורת אותן אתה מבקש וזאת משום שיש בדוחות אלו מידע בדבר תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי הרשות, חו"ד פנמיות, המלצות פנמיות, מסירת המידע עלולה לפגועה בתפקודה התקין של הרשות.

מדובר בחו"ד שניתנה ע"י עורכת דין שמונתה על מנת לחשוף ליקויים שעלולים לפגוע בתפקודה של הרשות ועל מנת לתקנם.

2. יחד עם זאת מצ"ב מידע אותו ניתן למסור הנוגע לתיקון הליקויים כפי שנחשפו ע"י עורכת הדין.

• לאור התייחסותה של עורכת הדין הוחלט לשדרג את מערך המצלמות החולשות על המתקן.

הממונה על העמדת מידע לציבור

- לעניין הגשת האוכל וחימומו, החמגשיות מסופקות על ידי חברה, מגיעות מחוממות ומוכנות להגשה, נוסף להן קיימות מנות קפואות כרזרבה למקרים בהם יקלטו מוחזקים חדשים שלא על פי תכנון. חימום מנות אלה מתבצע על פי אישור מכון התקנים.
- לעניין ציוד למוחזקים במתקן, למתקן 300 מצעים רב פעמיים, 300 מגבות, 120 שמיכות, חליפות טרנינג למוחזק כאשר כל הפריטים הללו מועברים לכביסה בשב"ס ומוחזרים למתקן לשימוש מחדש, הוחלט על העברת הציוד לכביסה בתדירות גבוהה יותר. בנוסף, נבחנת אפשרות בקרוב לרכוש מצעים חד פעמיים שיתנו מענה לבעיית הכביסה.
- משפחות השוהות במתקן - יצאה דרישה לרכש עבור צעצועים וציוד נוסף לפרקי שהייה ממושכים ואנו ממתינים לקבלת הציוד.
- טלפון למוחזקים - נושא הצבת טלפון במסדרונות הועבר לטיפול אנשי הלוגיסטיקה. לעניין משך זמן שיחות הטלפון, הועבר לבחינה.
- גייסנו עובד סוציאלי חדש.
- מכרז לשירותי רפואה הסתיים וישנה חברה שזכתה.
- יש לנו שירותי תרגום הן טלפונית והן בהזמנת מתורגמן למתקן, בנוסף יש לנו מס' עובדים דוברי שפות המסייעים בתקשורת עם המשפחות והמוחזקים בכלל.
- לעניין חצר הטיולים והגנה מפני השמש וגשם אנחנו פועלים למתן פתרון הצללה, אעביר עדכונים בנעשה.
- מתקן המשמורת יהלום הינו מתקן מעבר ופרט למשפחות כל המוחזקים בו הם לפרקי זמן קצרים לפני טיסה לכן לא קיימות טלוויזיות בכל החדרים אלא בחדרי המשפחות בלבד.

במחנה,

מלי דודיאן

ממונה חוק חופש המידע

על פי סעיף 7 (1) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעיניניים מינהליים.

י"ט בשבט התשע"ד
20 בינואר 2014
או. 2014-2684

לכבד
נמרוד אביגאל
המוקד לסיוע לעובדים זרים

הנדון: מתקן מסורבים

להלן הליקויים אשר נאספו מדוחות הביקורת כפי שהועברו אלי ע"י הגורמים המקצועיים במשרדינו.

- אין שירותי רפואה במתקן
- ליקויים במבנה
- אין הכשרה מתאימה לעובדי המתקן המשמשים בעצם כסוהרים
- המתקן לא מתאים למגורי ילדים בהעדר ציוד מתאים (מיטות ילדים, אמבטיות, כסאות אוכל, משחקים)
- שירותי כביסה במתקן - העובדים במתקן מטפלים בכביסה (מצעים ומגבות שניתנים למוחזקים). הטיפול על פי הדוחות גוזל זמן רב וכוח אדם, והעברת הכביסה מתבצעת אחת לשבוע ובינתיים נערמים השקים על המדרגות ויוצרים מפגע בטיחותי ותברואתי.
- שירותי ניקיון במתקן לא מספקים
- התקנת טלפון ציבורי לשימוש המוחזקים במתקן
- חימום המזון המחולק למוחזקים
- שימוש במצלמות האבטחה
- שהות משפחות במתקן תקופה ארוכה בהעדר אמצעים מתאימים (חינוך, שירותי רפואה וכו')
- סיוד המתקן
- עוייס במתקן
- לעובדים אין מקום במתקן או בסמוך אליו לרכוש בו מזון והם אינם מקבלים מזון למתקן. משכך עובד שלא מביא מזון מהבית צריך לצאת מהמתקן כדי לרכוש אותו מחוץ לשדה התעופה (מה שלוקח זמן רב) או להישאר רעב.

- איכות התאורה המהבהבת על הרכבים ירודה, ולכן היא מתקלקלת לעתים קרובות. בשל כך לפעמים לא ניתן להיכנס עם הרכב לשטח האווירי.
- אין די כוח אדם במתקן- זאת ומאחר ולעובדים יש ריבוי משימות מחוץ למתקן ולעיתים נשאר במתקן פקח בודד או שני פקחים.
- אין די נשים שעובדות במתקן.

להלו התיקונים שנעשו בעיקבות דוחות הביקורת :

בתאריך 08/01/14 נעשתה פניה בכתב למנהל אגף הלוג' ברשות והעלה בפניו את הליקויים והדרישות עבור המתקן.

בתאריך 09/01/14 נערך דיון ולאחריו סיור ברחבי המתקן, בדיון נכחו נציגי רש"ת, נציגי שב"ס, מנהל תחום לוג' במינהל אכיפה וזרים, מנהל אגף הלוג' ברשות .
בדיון סוכם כי במהלך הימים הקרובים כל הגורמים יקחו חלק בטיפול במתקן על סמך הליקויים שהועלו במסמך, נעשתה חלוקה לפיה התפעול השוטף יתבצע על ידי רש"ת ואילו רכש ותיקון וונדליזם יתבצע על ידי אגף הלוגיסטיקה במינהל וברשות באמצעות קבלן שיפוצים אלי ניזרי.

1. שירותי רפואה – המכרז הסתיים, חברת ביקור רופא זכתה במכרז, החברה טרם העבירה מסמכים שנדרשה להציג אך אמור להסתיים בימים הקרובים ולאחר מכן נתחיל לקבל שירותי רפואה.
2. ליקויים במבנה המתקן – הליקויים עדיין קיימים אך בימים אלה מתבצעים סיורים עם אנשי מקצוע מרש"ת וקבלן שיפוצים שנשלח, החלו בביצוע תיקון הליקויים, עדכונים נוספים בנעשה יועברו במהלך חודש פברואר 14.
3. אחת לחודש מתקיים יום הדרכה 07:30 עד 17:00 לכל עובדי זרוע הרחקה בשלושה מחוזים, ביום ההדרכה מועברות מסי הרצאות ביניהן הרצאה על ידי עו"ס המתקן, יועמש המינהל, שב"ס, משטרת ישראל, בטחון נתבג, צלב אדום ועוד. בנוסף, נפגשתי עם ר' מינהל הדרכה בשב"ס וביקשתי סיוע בבניית קורס עבור עובדי המתקן בנושא סוהרות, ליווי ארצי וליווי חו"ל, ר' המינהל שם הסכים והנושא נמצא בטיפול.
4. איכלוס משפחות ילדי זרים – נקלט עובד סוציאלי עבור המשפחות, שלוש החדרים שהוגדרו כחדרי ילדים נצבעו, בשלושתם קיים מסך טלוויזיה, הוצאה דרישה לרכש מסך טלוויזיה חדש(במקום מסך שהושחת ע"י אב משפחה) ובימים הקרובים יסופק, קיימות 3 מיטות תינוק

- מתקפלות, קיים מגוון צעצועים, קיים כיסא אוכל אחד, קיימת אמבטיית תינוק אחת(ללא דפני), נדרש רכש משלים-בטיפול אלון קרני.
5. כביסה – בעבר התבצעה אחת לשבועיים אך כיום מתבצעת אחת לשבוע לערך(תלוי בכמות הכביסה) על ידי שבי"ס, הכביסה נאספת מהחדרים לשקיות ע"י פקחי המתקן ומועברת על ידם לשב"ס ברמלה, הציוד הממתין לכביסה מאוחסן במחסן כתר הממוקם בסמוך למתקן, המבקרת המליצה להשתמש במצעים חד פעמיים אך אין חובה על כך(שב"ס משתמש באותם מצעים), לעיתים שליחת פקח לשב"ס לביצוע הכביסה אורך מס' שעות והפקח חסר במצבת המתקן, חסרות מגבות, בוצע רכש מול נציג שב"ס שנכח בסיור(מגבות, חליפות טרנינג, כלי רחצה, מיטות, מזרונים ועוד) ובימים הקרובים נקבל ציוד נוסף.
6. שירותי ניקיון – רשימת מספקת עובדת ניקיון אחת בלבד בכל ימות השבוע כולל שישי ושבת בין השעות 07:00-14:00 אך זה לא מספיק ונדרשת עובדת למשמרת צהרים בה כמות הטיסות והתחלופה במתקן גבוהה, הנושא בטיפול שלום טרבלסי מול רשימת.
7. קיים טלפון ציבורי בלובי המתקן, בנוסף לו המוחזקים מבצעים ומקבלים שיחות לטלפון היומן מתקן, עלתה דרישה להציב טלפון במסדרון חדרי המוחזקים עם קו נפרד ללא הפרעה לעבודת היומן.
8. חימום המנות – כעיקרון המנות מגיעות חמות למתקן עם כמות נוספת כמקדם ביטחון. לעיתים נדירות בהן נקלטת כמות גדולה של מסורבים נדרש לחמם מנות לכן קיימים תנור ומיקרוגל במתקן.
9. מצלמות האבטחה – במתקן קיימות שתי מערכות נפרדות, אחת מיושנת שמתופעלת על ידי קבלן חיצוני של רשימת, שנייה חדישה שנרכשה על ידי מנב"ט הרשות על פי דרישתנו לאחד את שתי המערכות הללו ונעשתה פנייה בנושא.
10. שהות ממושכת של משפחות במתקן – קרה בעבר אך כיום כל משפחה שאינה מביעה רצון לשתף פעולה ולטוס מועברת מיידית למתקן גבעון, לגבי משפחות מסורבים זה תלוי במועד הטיסה חזרה אך אם לוקח מס' ימים אני מורה לרכוש כרטיס, להטיס ולהימנע משהייה ממושכת במתקן.
11. סיוד המתקן – במהלך נובמבר 13' בכל חדרי המוחזקים בוצעו תיקונים וצביעה על ידי קבלן ששלח שלום טרבלסי. בימים הקרובים יצבעו חדרי המנהלה במתקן.
12. עובד סוציאלי למתקן – בחודשיים האחרונים נקלט עובד סוציאלי במתקן(דני גרייבר) ומבצע את עבודתו בצורה טובה.

רשות האוכלוסין
והגירה
Population and Immigration
Authority

מדינת ישראל
State of Israel

חוק חופש המידע

13. כלכלה לעובדים – קיימת בעיה בנושא אוכל לעובדים(משמרת של 12 שעות) לכן נדרשים לצאת מהמשמרת לזמן רב לרכישת אוכל או להביא מהבית.
14. אורות מהבהבים לנסיעה בשטח האווירי – נסיעה בשטח האווירי מחייבת אור מהבהב(צ'קלקה), הנורות המסופקות מתקלקלות בתדירות גבוהה לכך נדרש רכש של נורות מאסיביות, בטיפול דוד מנשה ר'תחום לוגי במינהל.
15. מחסור בכוח אדם – כיום ניהול כוח האדם מתבצע ברמת זרוע הרחקה על בסיס עובדי הזרוע ועובדים מהמשלט, מגבעון ומקונסוליות מוקפצים לסיוע במתקן בעת הצורך, בנוסף מתוך 50 העובדים החדשים נקלטו שתי עובדות חדשות שכרגע בקורס.

בברכה
מלי דניאן
ממונה חוק חופש המידע

על פי סעיף 7 (ו) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים.

י"ט ב אדר ב תשע"ט
26/03/2019
2019-00005563

לכבוד
גב' ענת גוטמן
המוקד לפליטים ומהגרים

שלום רב

הנדון: בקשת מידע- תנאים במתקן יהלום שבנתב"ג
סימוכין: מכתבך מיום 21.05.2018

ראשית מיצירה על הזמן שחלף.

להלן התייחסות הגורמים המקצועיים:

תנאי מגורים

1. ככלל כל משפחה נקלטת בחדר המיועד למשפחות, וזאת בנפרד ממוחזקים אחרים וללא קשר לסטטוס שלה (מסורב כניסה/עצור). לעיתים, משפחה מסוימת מבקשת ספציפית לשהות יחד עם משפחה אחרת ואז הדבר נבחן.
2. א. 9
ב. 3
ג. ראה תשובה בסעיף 1.
ד. ראה תשובה בסעיף 1.
ה. 6
ו. 5
ז. מספר המטרים הרבועים משתנה מחדר לחדר.
ח. מספר המטרים הרבועים משתנה מחדר לחדר.
ט. מספר המטרים הרבועים משתנה מחדר לחדר.
י. מספר המיטות משתנה מחדר לחדר.
יא. במתקן יש סה"כ 52 מיטות.
יב. אין ארוניות בחדרי המוחזקים. יש חדר כבודה סגור ומצולם שבו יש ארוניות המיועדות לשימוש האישי של המוחזקים.
יג. בכל חדר קיים מזגן.
יד. ראה תשובה בסעיף יג.
טו. התייחסות לעניין זה ניתן למצוא בנוהל הפעלת מתקן המשמורת בנתב"ג, סעי' 5.5.23 יודגש כי למשפחות עם ילדים ניתנת האפשרות לצאת לחצר לפרקי זמן ארוכים יותר.
טז. ראה תשובה בסעיף טו.
יז. ראה תשובה בסעיף טו.
יח. ראה תשובה בסעיף טו.
יט. ראה תשובה בסעיף טו.
כ. ראה תשובה בסעיף טו.
כא. לא

- כב. כן
- כג. למתקן יש שירותי ניקיון משעות הבוקר ועד שעות הערב.
- כד. ישנה חברה חיצונית שמספקת שרותי כביסה למוחזקים במתקן.
- כה. כל מוחזק שנקלט במתקן מקבל סט סדינים חד פעמיים
- כו. אין
- כז. אין

פעילות ופנאי

- 3. משחקי חשיבה, ספרי ילדים, צעצועים וטלוויזיה עם ערוצי ילדים.
- 4. כן
- 5. לא
- 6. ראה סעיף 5.
- 7. ראה סעיף 5.

טיפול רפואי וסוציאלי

- 8. לשהים במתקן מסופקים שרותי רפואה ע"י חברה חיצונית ורופא מגיע לבדיקה ע"פ קריאה וככל שיש צורך. יצוין כי כל מוחזק שנקלט במתקן רואה רופא עם קליטתו במתקן, למעט עצורים שמגיעים ממתקני הכליאה ומיועדים להרחקה.
- 9. אין במתקן עובדים סוציאליים. למתקן ניתנו שרותי עבודה סוציאלית באמצעות פקידת סעד לוד וזאת ע"פ קריאה. כיום אנו מחכים להסדרת הנושא מול חברה חיצונית.
- 10. ראה סעיפים 8 ו-9
- 11. ראה סעיף 8

תרגום

- 12. "תרגומי איכות".
- 13. במתקן ישנם עובדים הדוברים שפות שונות. מעבר לכך, קיימים שירותי תרגום הניתנים טלפונית/פיזית וזאת ע"פ קריאה וככל שיש צורך.
- 14. ראה סעיף 13
- 15. ראה סעיף 13
- 16. בתאריך 10/10/18 הוזמן מתורגמן לשפה הגיאורגית
- 17. א. כן, לשפה המונגולית.
- ב. פעם אחת, לשפה המונגולית וזאת כפי שנמסר בסעיף 17א.
- 18. ראה סעיף 13.

מזון

19. בגיר-בבוקר ובערב מסופק כריך ושתייה חמה. ארוחת הצהריים כוללת מנת בשר, פחמימה ולחם, או מנה צמחונית עפ"י דרישה. פירות וקינוח.
- קטין-בבוקר ובערב מנת ילדים הכוללת מעדן, ירק, גבינה לבנה, שוקו ולחמנייה, קינוח. ארוחת הצהריים הינה ארוחה חמה שכוללת מנה בשרית ופחמימה.
- תינוק-מקבל גרבר, סימילאק/מטרנה עפ"י דרישת האם ומעדנים. כמו כן, ככל ויש בקשה/דרישה מיוחדת לאוכל כלשהוא, מתאפשרת קנייה שלו.
20. מוחזק רואה רופא עם קליטתו במתקן. בסיום הבדיקה ואם נדרש, הרופא מנחה את ר' המשמרת להתאים למוחזק מזון מיוחד.
21. ככל שמוחזק מציין בראיון הקליטה כי הוא מוסלמי/נוצרי, מותאם עבורו מזון לפי לוי"ז הצום ובהתאם לבקשתו.
22. משפחות עם תינוקות מקבלות מזון מותאם עפ"י דרישה של ההורים וללא הגבלה.

ציוד

23. עם קליטתם במתקן, המוחזקים מקבלים חבילת מוחזק שכוללת חליפת טרנינג מלאה, גופיות, גרביים, לבנים, משחת שיניים ומברשת שיניים, מגבת, סבון ושמפו. אם קיימת דרישה לציוד היגייני נוסף, הרי שהוא מסופק. כמו כן, כל מוחזק שנקלט במתקן מקבל סט מצעים/סדינים חד פעמיים.
24. ראה סעיף 23
25. ראה סעיף 23
26. כן
- א. כן
27. ראה סעיף 23.
- לעניין חומרי ניקוי, למוחזקים לא ניתנים חומרי ניקוי לחדר וזאת כיון שבמתקן קיימים שרותי ניקיון.
28. שמיכות צמר
- א. אין ברשותנו את הנתון המבוקש.
- ב. שמיכה אחת לכל מוחזק
- ג. לא
- ד. כן
- ה. לא קרה מקרה שבו לא היו שמיכות לספק ככל שהייתה דרישה לשמיכות נוספות.
- ו. ראה תשובה בסעיף ה
29. לא קיימת קנטינה. קיימת מכונת שתייה בחצר.

• הנתונים נכונים ליום 17/12/18

בברכה,
מלי דודיאן
ממונה חוק חופש המידע

על פי סעיף 7 (ו) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעיניניים מינהליים.

מרים רוזנטל עו"ד ומגשרת

רחוב הפנינים 21 נווה מונוסון, יהוד 60190
טל: 03 5334256; פקס 03 5330458; נייד 054 7674256
דוא"ל: rosenimv@zahav.net.il

3.5.2016

לכבוד
מר אמנון בן-עמי
מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
רח' מסילת ישראל
ירושלים

דו"ח ביקורת – מתקן משמורת עובדים זרים – נתב"ג

ביקורת מיום 20.4.2016

ביום 20.4.16, בשעה 17:30, ערכתי ביקורת במתקן המסורבים בנתב"ג. במהלך ביקורי ראיתי כי חלה התקדמות רבה מאז ביקורי הקודם. בין יתר השינויים, המתקן עבר צביעה ונראה מסודר ונקי יותר; פקחים קיבלו מדים חדשים, הגיעו מכונניות "סוואנה" חדשות ועוד; אך עדיין קיימות בעיות רבות שדורשות פתרון.

א. מדי פקחים

1. הפקחים במתקן קיבלו מדים חדשים, אך מסתבר שאין מידות מתאימות לכל הפקחים; יש לדאוג לכך שכל הפקחים יקבלו מדים מתאימים למידותיהם.
2. הפקחים קיבלו שני זוגות מדים לכל פקח. לעניות דעתי, מאחר והם מייצגים את מדינת ישראל יש לספק לכל פקח לפחות 5 זוגות מדים. (יש להחליף מדים כל יום ובעיקר כאשר אנחנו נמצאים בקיץ חם במיוחד).
3. במתקן שוהים במשך כל יום עשרות רבות של מוחזקים, מגורשים ומסורבי כניסה לישראל. המשמרות הקבועות של הפקחים מתוגברות על ידי פקחים מזרועות אחרות של רשות האוכלוסין/אכיפה; הם אינם לבושים במדים של פקחי המתקן.

ב. החזקת המתקן

1. **חימום ארוחות קפואות** – במהלך יממה יכולים להיות מוחזקים בין 40-50 מוחזקים. תמיד יש במתקן גם אוכל קפוא שיש להשתמש בו אם אין מספיק מנות שהועברו במהלך השבוע וביתר שאת במהלך השבת וכן במהלך חגים האוכל המסופק למתן הן מנות קפואות שיש לחמם. במתקן יש מיקרוגל אחד בלבד שנועד לחימום וכן תנור אפייה. בשל כך שהחימום עורך זמן מסוים נאלצים הפקחים לחמם את המנות בתנור אשר גורם לכך שהפלסטיק שעוטף את המנה נמס.

כבר בעבר התראתי בנדון ונאמר לי שאין בעיה בנושא זה מאחר והחומר עומד בחום של התנור. מתברר שאין הדבר כך ולכן אני ממליצה לקנות מכשיר מקרוגל נוסף כדי לפתור את בעיית חימום מנות האוכל.

2. **מתקן מים** – במתקן קיימים 2 מתקן מים קרים-חמים בקומה השנייה. אחד בכל קומה. מתקן המים נמצא במטבח. התברר שכאשר מוחזקים במתקן אנשים רבים יש קושי לספק מים קרים לשתיה לכל השוהים בו מאחר שלוקח למתקן לקרר מים זמן מסוים ולוקח זמן למלא את הקנקן במים ולהעביר לשוהים במתקן שחלקן נמצאים באותה עת בחדרים. המלצתי כבר בעבר להתקין מתקן מים אחד נוסף במסדרון בקומה העליונה ומתקן מים בקומה הראשונה. (שוהים שם לפעמים 30 איש).

3. **אספקת סדינים ומגבות** – נושא הסדינים במתקן כבר עלה בביקורות קודמות. **המלצתי בעבר לעבור לסדינים חד פעמיים כניתן להשליך לאחר השימוש בהם.** כיום לאור העלייה במספר המוחזקים ובתחלופה הגבוהה שלהם במתקן הבעיה החמירה ועתה נוספה בעיה שאין מספיק גם מספיק מגבות. המליץ בפניכם להוסיף להספקה השוטפת מספר גדול של מצעים ומגבות או מספק רב יותר של איסוף לכבידה.

4. **מכשירי טלפון** – לאור עליה במספר המוחזקים, ובעיקר מסורבי הכניסה לישראל; עלו מספר השיחות היוצאות לחו"ל מהמתקן. אינני יודעת האם יש לכם סידור עם חברה כלשהי לגבי הוזלת השיחות לחו"ל אבל **הייתי מציעה לבדוק אפשרות להוזלת עלות השיחות.**

5. **ספרים, משחקים** – לשמחתי מצאתי בביקורת שערכת שיש כמה ספרים במתקן, לא מספיק, ולא בכל השפות, אני מציעה שתבקשו מאנשים לתרום ספרים בשפות שונות כדי שיהיה למוחזקים מה לעשות בשעות הרבות שהם יושבים במתקן. כנ"ל לגבי משחקים כמו דמקה שש-בש או משחקי קלפים. אני מבינה שהיו בעבר אך המוחזקים נוטלים אותם כאשר הם עוזבים את הארץ. גם כאן לא חייבים להביא משחקים חדשים ניתן לבקש לתרום משחקים אפילו מעובדי הרשות.

6. **שער הכניסה** – שער הכניסה של כלי הרכה למתקן היא עדין ידנית. באחת הביקורות כתבתי שיש להסדיר את הפתיחה של השער באופן חשמלי.

7. **מגורי בנות** – עד עתה לא סודרו מגורים ראויים לפקחיות במתקן. נאמר לי שהוצא הציוד מהקרוואן שהיה אמור לאכלס את הפקחיות במהלך המשמרות הארוכות. עם זאת, לא שיפצו אותו, לא צבעו אותו והוא עדיין מלא עובש. **יש למצוא פתרון הולם למגורים לפקחיות במתקן בהקדם האפשרי.**

8. **המטבח המצוי בקומה השנייה** – המטבח פונה למערב ויש שם חלון גדול. השמש חודרת למטבח ומחממת את החדר מאוד וגם גורמת לסנוור. אני ממליצה להתקין תריסים בחלונות במטבח.

העתקים:

מר יוסי אדלשטיין – מנהל מינהל אכיפה וזרים

מר איציק עמרני – מנהל זרוע הרחקה

עו"ד דניאל סלומון – יועמ"ש רשות האוכלוסין וההגירה

בכבוד רב

מרים רוזנטל, עו"ד

יום 21 במאי 2018

לכבוד

הממונה על חוק חופש המידע – גברת מלי דוידאן
רשות האוכלוסין וההגירה
באמצעות כתובת הדוא"ל: MaliDa@piba.gov.il

הנדון : בקשת חופש מידע - נתוני מסורבי כניסה במתקן יהלום שבנתב"ג בשנת 2018

הריני לפנות אליכם בהתאם לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, בבקשה לקבל נתונים ומידע אודות זרים מסורבי כניסה לישראל והחזקתם במתקן "יהלום" שבנתב"ג המנוהל על ידי רשות ההגירה וזאת על פי הפירוט הבא:

1. מאז יום 1.1.18 ועד מועד מתן תשובתכם לבקשה זו (נא לציין תאריך איסוף הנתונים), לגבי כל הסעיפים אנא פלחו את מספר המוחזקים לפי מדינה ופרטו כמה גברים, כמה נשים, כמה קטינים בלתי מלווים וכמה קטינים שנעצרו עם הוריהם. שימו לב שהנתונים והמידע המבוקש מתייחס לזרים שהגיעו בטיסות לנתב"ג אך כניסתם לישראל סורבה והם הוחזקו במתקן "יהלום" במהלך שנת 2018:

- א. כמה מסורבי כניסה הוחזקו במתקן יהלום במצטבר מתחילת השנה?
- ב. כמה מסורבי כניסה הוחזקו במתקן והיו בני פחות מ-18 שנים?
- ג. כמה מסורבי כניסה הוחזקו במתקן והיו בני פחות מ-6 שנים?
- ד. כמה מסורבי כניסה הוחזקו במתקן יותר משבוע?
- ה. כמה מסורבי כניסה הוחזקו במתקן יותר מחודש?
- ו. כמה מסורבי כניסה הוחזקו במתקן יותר מחודשיים?
- ז. כמה קטינים מסורבי כניסה הוחזקו במתקן יותר משבוע?
- ח. כמה קטינים מסורבי כניסה הוחזקו במתקן יותר מחודש?
- ט. כמה קטינים מסורבי כניסה הוחזקו במתקן יותר מחודשיים?
- י. כמה מסורבי כניסה הועברו ממתקן "יהלום" למתקני כליאה אחרים בישראל?
- יא. כמה מסורבי כניסה שהוחזקו במתקן יהלום הורחקו מהארץ?
- יב. כמה מסורבי כניסה שהוחזקו במתקן יהלום שוחררו בתוך ישראל?
- יג. בעניין כמה ממסורבי הכניסה שהוחזקו במתקן "יהלום" הוציאה משטרת ישראל תעודת עד? אנא ציינו:
 1. כמה מתוכם הועברו למתקן כליאה אחר.
 2. כמה גורשו.

3. כמה שוחררו.

4. האם שוחררו ע"י נציג רשות האוכלוסין או ע"י ערכאה אחרת (אנא פרטו איזו).

י.ד. כמה מסורבי כניסה שהוחזקו במתקן יהלום היו מיוצגים על ידי עורכי דין? אנא פלחו לפי משך השהייה ב"יהלום": עד 24 שעות; עד 72 שעות; עד שבוע; מעל שבוע; מעל חודש; מעל חודשיים.

טו. כמה מסורבי כניסה שהוחזקו במתקן "יהלום" שוחררו בתוך ישראל בעקבות הליכים משפטיים? אנא פלחו לפי משך השהייה ב"יהלום": עד 24 שעות; עד 72 שעות; עד שבוע; מעל שבוע; מעל חודש; מעל חודשיים.

טז. כמה מסורבי כניסה שהוחזקו במתקן "יהלום" שוחררו בתוך ישראל לאחר הפקדת ערבות על פי שיקול דעתו של נציג רשות ההגירה?

יז. כמה מסורבי כניסה הובאו לבתי המשפט בישראל ממתקן "יהלום"?

יח. כמה מסורבי כניסה נזקקו לטיפול רפואי במתקן "יהלום"?

יט. כמה מסורבי כניסה פונו לבית חולים ממתקן "יהלום"?

כ. כמה קטינים מסורבי כניסה נזקקו לטיפול רפואי במתקן "יהלום"?

כא. כמה קטינים מסורבי כניסה פונו לבית חולים ממתקן "יהלום"?

כב. האם יש אפשרות להגיש בקשת מקלט במתקן "יהלום"?

כג. אם כן, ציינו כמה מסורבי כניסה הגישו בקשות המקלט במתקן "יהלום".

כד. מתוך מסורבי הכניסה שהגישו בקשת מקלט במתקן "יהלום", כמה שוחררו בעקבות זאת?

כה. מתוך מסורבי הכניסה שהגישו בקשת מקלט במתקן "יהלום", כמה הועברו בעקבות זאת למתקן משמורת אחר? אנא ציינו לאיזה מתקן הועברו.

כו. כמה מסורבי כניסה קיבלו ביקורים של קרובים במתקן "יהלום" (שאינם ביקורי של עו"ד)?

2. **במועד מתן תשובתכם לבקשה זאת (נא לציין תאריך איסוף הנתונים), לגבי כל הסעיפים אנא פלחו את מספר המוחזקים לפי מדינה ופרטו כמה גברים, כמה נשים, כמה קטינים בלתי מלווים וכמה קטינים שנעצרו עם הוריהם.**

א. כמה מסורבי כניסה מוחזקים כעת במתקן הכליאה "יהלום"?

ב. כמה מסורבי כניסה מוחזקים כעת במתקן והם בני פחות מ-18 שנים?

ג. כמה מסורבי כניסה מוחזקים כעת במתקן והיו בני פחות מ-6 שנים?

ד. כמה קטינים מסורבי כניסה מוחזקים כעת במתקן יותר משבוע?

ה. כמה קטינים מסורבי כניסה מוחזקים כעת במתקן יותר מחודש?

- ו. כמה קטינים מסורבי כניסה מוחזקים בעת במתקן יותר מחודשיים?
- ז. בעניין כמה מסורבי כניסה שמוחזקים בעת במתקן "יהלום" הוציאה משטרת ישראל תעודת עד?
- ח. כמה מסורבי כניסה שמוחזקים בעת במתקן הגישו בקשות המקלט?
- ט. כמה מסורבי כניסה המוחזקים בעת במתקן מחכים עדיין להכרעה בבקשת המקלט שלהם?

בהתאם לתקנה 6(ב) לתקנות חופש המידע (אגרות), התשנ"ט – 1999, המוקד לפליטים ולמהגרים פטור מתשלום אגרת בקשה. מצ"ב אישור ניהול תקין של העמותה. אנו מתחייבים לשאת בהוצאות עבור איתור וטיפול בבקשה כמתחייב בחוק עד לסכום של 240 ₪. במידה וההוצאות עולות על סכום זה אנא עדכנו אותנו.

נבקש לקבל את התשובה בקובץ Excel המאפשר עיבוד נתונים.

בכבוד רב,

ענת גוטמן

רכזת מדניות ציבורית

המוקד לפליטים ולמהגרים

טל': 050-4040212, מייל: anatg@hotline.org.il

א' בסיון תשע"ט
04/06/2019
2019-00009002

לכבוד
ענת גוטמן
המוקד לפליטים ומהגרים

שלום רב,

הנדון: בקשת חופש מידע- נתוני מסורבי כניסה במתקן "יהלום" שבנתב"ג בשנת 2018
סימוכין: מכתבך מיום 21 במאי 2018

1. בפתח הדברים, אני מצרה על הזמן שחלף במתן המענה.
2. הנתונים המובאים בתשובתי הופקו על ידי הגורמים הרלוונטיים ומתייחסים לתקופה שבין 01/01/18 ועד ל- 31/03/19¹, אלא אם כן צוין אחרת בסעיף עצמו.
3. לידיעתך, ההשחרות במסמך נועדו כדי למנוע זיהוי של המסורב כניסה ופגיעה בפרטיותו.
4. תשובתי ניתנת וממוספרת בהתאם לסעיפי הבקשה שבסימוכין.

¹ הנתונים בתשובתי זו הופקו ביום 12/05/19

א. 11,456-להלן פילוח:

סה"כ	קטין	נקבה	מין		נתיבות
			זכר	נקבה	
124	2	21	101		אוזבקיסטן
5		2	3		אוסטריה
6	1	4	1		אוסטרליה
3209	117	1550	1542		אוקראינה
3			3		אורגוואי
10		1	9		אזרביג'אן
11		5	6		איטליה
4	1	1	3		אירלנד
5			5		אלבניה
5		2	3		אסטוניה
21	1	10	10		אקוודור
8		2	6		אריתראה
53	1	27	25		ארמניה
84	2	33	49		ארצות הברית
14		9	5		אתיופיה
85	3	24	58		בולגריה
2		2			בוסניה הרצגובינה
402	16	166	220		בילורוסיה
12		3	9		בלגיה
18	1	6	11		ברזיל
2423	61	878	1484		גאורגיה
10	1	1	9		גאנה
3			3		גוואטמלה
2			2		גמייקה
57		16	41		גרמניה
12		4	8		דנמרק
56	2	15	39		דרום אפריקה
10		3	7		האיטי
13	1	6	6		הודו
33		13	20		הולנד
30	2	17	11		הונגריה
4	1	3	1		הונדורס
87	4	25	58		הממלכה המאוחדת
6		3	3		ויטנאם

2		2		ונצואלה
7		3	4	זימבאבווה
3	1	1	2	טג'יקיסטאן
8			8	יוון
3	1	2	1	יפן
7	5	1	1	ישראל
2			2	לוקסמבורג
28	1	12	15	לטביה
23		8	15	ליטא
8	1	2	5	לסוטו
1205	58	537	610	מולדובה
18		8	10	מונגוליה
13		2	11	מלאווי
4	1	1	3	מצרים
3	1	2	1	מקדוניה
12	1	7	4	מקסיקו
15	1	7	7	נורבגיה
52		10	42	ניגריה
2	1	1	1	נמיביה
14		6	8	נפאל
17		2	15	סין
3	1	1	2	סלובקיה
15		8	7	ספרד
46		11	35	סרביה
29		6	23	סרי לנקה (צילון)
17		12	5	פולין
87	7	48	32	פיליפינים
7		5	2	פינלנד
3	2	1	1	פנמה
28	4	16	8	פרו
5		3	2	צ'ילה
15	3	4	8	צ'כיה
55	1	22	32	צרפת
109	5	59	45	קולומביה
3	1	2	1	קונגו
30		13	17	קונגו. רפ. דמוק.
2	1	1	1	קוריאה
28	1	17	10	קזחסטאן
5	1	4	1	קירג'יסטאן
18		9	9	קנדה
2		2		קניה

3	1	2	1	קפריסין
4			4	קרואטיה
397	12	164	221	רומניה
2133	51	1064	1018	רוסיה
3	1	2	1	רפ מרכז אפריקנית
33	2	10	21	שוודיה
11		5	6	שוויץ
7	1	1	6	תאילנד
59	1	5	53	תורכיה
26	0	6	20	אחר
11456	370	4969	6117	סה"כ

ב.ג.

מסורב כניסה	קטין (סה"כ)	מסורב כניסה			מדינת יעד
		קטין-חתך גילאים			
		18 - 6	6 - 2	2 - 0	
15	15	7	2	6	
3	3	2		1	אוזבקיסטן
105	105	67	22	16	אוקראינה
3	3	2	1		איטליה
2	2	1		1	אתיופיה
2	2	1		1	בולגריה
13	13	6	7		בילורוסיה
5	5	3	2		גאורגיה
53	53	35	12	6	גרמניה
2	2	1	1		הולנד
2	2	2			הונגריה
3	3		1	2	הממלכה המאוחדת
2	2	1		1	יוון
27	27	13	9	5	מולדובה
3	3	1	2		סין
8	8	5	1	2	ספרד
14	14	12	1	1	פולין

4	4	3	1	1	צכיה
3	3		1	2	צרפת
2	2	2			קפריסין
35	35	19	8	8	רומניה
46	46	29	8	9	רוסיה
2	2	1	1		שוודיה
1	1	1			תאילנד
7	7	4	1	2	תורכיה
6	6	1	4	1	אחר
370	370	219	84	67	סה"כ

ד. 11-להלן פילוח:

		מין		
סה"כ	נקבה	זכר		נתינות
7		7		גאורגיה
4				אחר
11				סה"כ

ה. לא היו כאלה.

ו. לא היו כאלה.

ז. לא היו כאלה.

ח. לא היו כאלה.

ט. לא היו כאלה.

י. 50- להלן פילוח:

		מין		
סה"כ	נקבה	זכר		נתינות
2		2		אריתראה
30	11	19		גאורגיה
13	2	11		סרי לנקה (צילון)
5	2	3		אחר
50	15	35		סה"כ

יא. 11,278-להלן פילוח:

סה"כ	קטין	נקבה	זכר	מין	נתינות
123	2	20	101		אזבקיסטן
5		2	3		אוסטריה
6	1	4	1		אוסטרליה
3198	117	1542	1539		אוקראינה
3			3		אורגוואי
10	1	1	9		אזרביג'אן
10		4	6		איטליה
4	1	1	3		אירלנד
5			5		אלבניה
5		2	3		אסטוניה
21	1	10	10		אקוודור
3	1	2	1		אריתראה
53	1	27	25		ארמניה
81	2	30	49		ארצות הברית
14		9	5		אתיופיה
85	3	24	58		בולגריה
2		2			בוסניה הרצגובינה
400	16	164	220		בילורוסיה
12		3	9		בלגיה
18	1	6	11		ברזיל
2369	58	858	1453		גאורגיה
10	1	1	9		גאנה
2			2		גוואטמלה
2			2		גמייקה
57		16	41		גרמניה
12		4	8		דנמרק
54	2	15	37		דרום אפריקה
10		3	7		האיטי
11		5	6		הודו
33		13	20		הולנד
30	2	17	11		הונגריה
4	1	3	1		הונדורס

83	3	22	58	הממלכה המאוחדת
5		2	3	ויטנאם
2		2		ונצואלה
7		3	4	זימבבווה
3	1	1	2	טג'יקיסטאן
8			8	יוון
5	3	1	1	ישראל
2			2	לוכסמבורג
28	1	12	15	לטביה
21		6	15	ליטא
8	1	2	5	לסוטו
1183	54	524	605	מולדובה
18		8	10	מונגוליה
13		2	11	מלאווי
4	1	1	3	מצרים
3	1	2	1	מקדוניה
12	1	7	4	מקסיקו
15	1	7	7	נורבגיה
50		9	41	ניגריה
14		6	8	נפאל
16		2	14	סין
3	1	1	2	סלובקיה
15		8	7	ספרד
46		11	35	סרביה
16		4	12	סרי לנקה (צילון)
15		10	5	פולין
71	6	37	28	פיליפינים
7		5	2	פינלנד
3	2	1	1	פנמה
26	4	16	6	פרו
4	1	3	1	צ'ילה
15	3	4	8	צ'כיה
54	1	22	31	צרפת
108	5	58	45	קולומביה
3	1	2	1	קונגו
30		13	17	קונגו. רפ. דמוק.
28	1	17	10	קזחסטאן
5	1	4	1	קירג'זסטאן
16		8	8	קנדה

2		2		קניה
3	1	2	1	קפריסין
4			4	קרואטיה
389	11	160	218	רומניה
2123	51	1056	1016	רוסיה
3	1	2	1	רפ מרכז אפריקנית
32	2	9	21	שוודיה
11		5	6	שוויץ
6			6	תאילנד
59	1	5	53	תורכיה
29	0	8	21	אחר
11278	357	4880	6041	סה"כ

יב. 127-להלן פילוח:

סה"כ	קטין	נקבה	מין		נתינות
			זכר	נקבה	
10		8	2		אוקראינה
3			3		אריתראה
3		3			ארצות הברית
2		2			בילורוסיה
24	3	9	12		גאורגיה
2			2		דרום אפריקה
4	1	3			הממלכה המאוחדת
2	2				ישראל
2		2			ליטא
22	4	13	5		מולדובה
2		2			פולין
16	1	11	4		פיליפינים
2			2		פרו
8	1	4	3		רומניה
9		7	2		רוסיה
16	1	10	5		אחר
127	13	74	40		סה"כ

יג. לא היו כאלה.

יד. אין ברשותנו את הנתון המבוקש.

טו. 5-להלן פילוח:

4 נשים וקטינה אחת (3 נשים וקטינה שהו עד 24 שעות במתקן, אישה אחת שהתה מעל שבוע במתקן).
(פילוח לפי ארצות-, 2 גאורגיה, 3 אחר).

טז. אין ברשותנו את הנתון המבוקש.

יז. 18-להלן פילוח:

סה"כ	נקבה	מין		נתינות
		זכר	סה"כ	
4		4		גאורגיה
2		2		הממלכה המאוחדת
2	2			פיליפינים
2		2		פרו
8	2	6		אחר
18	4	14		סה"כ

יח. 20- להלן פילוח:

סה"כ	נקבה	מין		נתינות
		זכר	סה"כ	
2		2		צרפת
2	2			רוסיה
2		2		תאילנד
14	6	8		אחר
20	8	12		סה"כ

יט. 19-להלן פילוח:

סה"כ	נקבה	מין		נתינות
		זכר	נ	
2		2		צרפת
2	2			רוסיה
2		2		תאילנד
13	6	7		אחר
19	8	11		סה"כ

כ. לא היו כאלה.

כא. לא היו כאלה.

כב. כן

כג. 15-להלן פילוח:

ניגריה: 2
סרי לנקה: 11 גברים, 2 נשים

כד. אין מסורבים שהגישו בקשת מקלט וכניסתם לישראל אושרה.

כה. 15 מסורבים הועברו למתקן המשמורת גבעון.

כו. אין ברשותנו את הנתון המבוקש.

2. הנתונים בסעיף זה נכונים ליום 12/05/19:

א. 22-להלן פילוח:

סה"כ	רוסיה	גאורגיה	נתינות	
			אחר	מין
16	5	6	5	זכר
6	3		3	נקבה

22	8	6	8	סה"כ
----	---	---	---	------

ב. אין.

ג. אין.

ד. אין.

ה. אין.

ו. אין.

ז. אין.

ח. אין.

ט. אין.

5. יצוין כי, כל הנתונים הרלוונטיים נכונים למועד גזירתם מהמערכות הממוחשבות של הרשות, לאור העובדה שמדובר בנתונים שמתבססים על עדכון יומיומי של עובדי המינהל הרי שתיתכן סטייה בנתון או פער מנתון שהוצג בעבר ביחס לאותה תקופת זמן.

6. על פי סעיף 7 (ו) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מנהליים.

בברכה,

מלי דודיאן
ממונה חוק חופש המידע

העתק:

עו"ד יצחק ברט, פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי) ופרקליטות המדינה.

בברכה,

מלי דודיאן
ממונה חוק חופש המידע

על פי סעיף 7 (ו) לחוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 כנגד החלטה זו ניתן לעתור לבית המשפט לעיניניים מינהליים.

המשרד לביטחון הפנים
הייעוץ המשפטי

כ' בשבט התשפ"א
2 פברואר 2021
00241421

לכבוד:
עו"ד מוריאל אורדן
המוקד לפליטים ולמהגרים
והאגודה לזכויות האזרח בישראל

שלום רב,

הנדון: פנייה בנושא העברת מתקן יהל"ם שבנתב"ג לאחריות שירות בתי הסוהר

סימוכין: פנייתך מיום 21.12.2020

בהמשך לפנייתך מיום 21.12.2020 לשרי הפנים ולביטחון הפנים, ולאחר שבחנתי את האמור בה, להלן התייחסותי:

1. על פי סעיף 9 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל) רשאי קצין ביקורת הגבולות לעכב את כניסתו של מי שבא לישראל עד לבידור אם רשאי הוא להיכנס "ולהורות מקום ששם יימצא עד גמר הבידור או עד יציאתו מישראל". בנוסף, סעיף 13א לחוק הכניסה לישראל קובע כי "מקום משמורת" – "כל אחד מאלה: "מקום לפי חוק זה, שקבעו בצו שר הפנים והשר לביטחון הפנים (בחוק זה - מקום משמורת מיוחד); בית סוהר כמשמעו בפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), תשל"ב-1971, מקום מעצר לפי סעיף 7 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 (בחוק זה - חוק המעצרים), וכן מקום אחר שנקבע בצו הרחקה ככל שהדבר נדרש בנסיבות העניין".
2. סדר העדיפויות שנקבע בסעיף 13א לחוק נועד לשקף את המדרג הראוי שקבע המחוקק ביחס למסורבי הכניסה לישראל אשר עד להרחקתם מישראל, או עד יציאתם ממנה מרצון, יש להחזיקם ב"משמורת" - זאת, בשונה מ"מעצר" פלילי. מטבע הדברים, תכלית החזקה במשמורת היא שונה - עד להרחקת מסורבי הכניסה לישראל לארץ מוצאם - ממילא, אופן החזקתם והגורם המחזיק בהם, שונים.
3. ויודגש, תכליתו של חוק הכניסה לישראל היא התמודדות מיטבית עם סוגיות הנוגעות לדיני הכניסה לישראל; אוכלוסיית היעד של חוק הכניסה לישראל היא אוכלוסיית מסורבי הכניסה לישראל אשר, ככלל, אינה בעלת עבר פלילי (למעט עבירות לפי חוקי הכניסה לישראל).
4. מתקן יהל"ם נועד אפוא לשמש מקום להחזקה זמנית עד לטיסה ויציאה מישראל ולכן מצוי בשטח התפעולי של נמל התעופה. בנסיבות אלה, וכאמור בחוק הכניסה לישראל, אך טבעי הוא שהמתקן ינוהל בידי רשות האוכלוסין וההגירה, שלה נתונות כלל הסמכויות הנוגעות להרחקת ולהטסת מסורבי כניסה לישראל לארץ מוצאם. בכך מיושמת תכלית החוק.

המשרד לביטחון הפנים
הייעוץ המשפטי

5. יוזכר בהקשר זה פסק הדין שניתן בבג"ץ 8425/13 איתן נגד ממשלת ישראל (22.9.2014), במסגרתו הביע כב' השופט פוגלמן הסתייגות מהאחריות שהוטלה על שירות בתי הסוהר לניהול מרכז השחייה "חולות" (בו שהו מסתננים שהסתננו לישראל דרך הגבול הדרומי). כב' השופט פוגלמן סבר כי היה בכך כדי להעצים את הפגיעה בכבודם ובחירותם של השוהים במתקן, מעבר לפגיעה הנגרמת מעצם החזקתם במתקן. זאת, על רקע אופיו של שירות בתי הסוהר כארגון כליאה לאומי אשר במתקניו מוחזקים מי שהורשעו על פי דין פלילי.

דברים אלה נכונים, מקל וחומר, גם ביחס להחזקת אדם אשר בא בשערי נתב"ג, כניסתו לישראל סורבה והוא מוחזק באופן זמני במתקן יהלוי"ם שבנתב"ג עד להטסתו לארץ מוצאו. זאת, שכן מדובר במי שרשות האוכלוסין וההגירה החליטה לגביו כי לא תתאפשר כניסתו והוא יצא לאלתר או יורחק מגבולות המדינה. כאמור, מתקן יהלוי"ם הוצב בשטח נמל התעופה על מנת לאפשר הרחקה בהקדם האפשרי של מסורבי כניסה לישראל; אין מדובר בעצורים שנעצרו נוכח מסוכנותם הפלילית או באסירים שהורשעו בדין פלילי, אשר אופן החזקתם במתקני שירות בתי הסוהר הוא פועל יוצא של סיבת כליאתם, והדברים ברורים.

6. נוכח האמור, ועל רקע הסטטוס המשפטי בו מצויים מסורבי הכניסה לישראל ואופיו של ההליך המנוהל בידי רשות האוכלוסין וההגירה, עמדת השר לביטחון הפנים היא, כעניין של מדיניות, כי ניהול החזקתם של מסורבי הכניסה לישראל במתקן יהלוי"ם צריך להיעשות בידי רשות האוכלוסין וההגירה, כפי שנקבע בצו על ידי שר הפנים ועל ידי השר לביטחון הפנים. מכאן, שתנאי החזקה במתקן יהלוי"ם והביקורת העולה מהפניה באשר לאופן ניהולו של המתקן הם עניין המסור לרשות האוכלוסין וההגירה באופן בלעדי.

בברכה,

אריאל סיזל, עו"ד
היועץ המשפטי (בפועל)

העתק:

מר אמיר אוחנה, השר לביטחון הפנים
מר משה (צ'יקו) אדרי, מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים
גונדר קטי פרי, מ"מ נציב בתי הסוהר
עו"ד עמית מררי, המשנה ליועמ"ש (פלילי)
עו"ד דני חורין, מ"מ המשנה ליועמ"ש (ציבורי-מנהלי)
תת גונדר יוכי גנסי, היועצת המשפטית לשירות בתי הסוהר
מר אחסאן נסראלדין, מנהל מתקן יהלוי"ם
מר דן גפן, רמ"ט השר לביטחון הפנים